

west-vlaanderen werkt

tijdschrift van de westvlaamse economische raad 1966 nr 4

west-vlaanderen werkt

Driemaandelijke uitgave

8^e jaargang 1966 - nummer 4

Inhoud :	113	Editoriaal
O. VANNESTE	114	De wet op de rekonversie
J. THEYS	117	Verwachte evolutie van de actieve bevolking in West-Vlaanderen tussen 1961 en 1981
J. MICHELS	120	De Westvlaamse varkensteelt
	127	Tewerkstelling in West-Vlaanderen (nieuwe grenzen) op 30.6.1964 en 1965
	130	Spektrum
	136	West-Vlaanderen Werkt

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Beschermcomitee : Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Goeverneur.

De Heren J. Storme, H. Smisjaert, L. Gillon, A. Loncke, M. Lootens, P. Monballyu, Leden der Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee : De Heren L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine, J. Pattyn, F. Van Damme, O. Vanneste.

Redaktiesekretaris : De Heer D. Sanders.

Abonnement : 120 F — P.C.R. 976.57, W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden : W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Verzamelmappen : Verzamelmappen zijn te verkrijgen bij Industriële Boekband Walley, P.V.B.A., Gen. Lemanstraat, 52/54, te Brugge, door storting van 40 fr. op P.C.R. 127.982 van Industriële Boekband Walley.

Foto's : Voorpagina : C. Uytterhaegen, Gent / blz. 119 : R. Vansevenant, Poperinge / blz. 127 : Archief van de auteur.

Drukkerij : Groeninghe, Kortrijk

Lay-out : Boudewijn Delaere

WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

Dijver 7, Brugge
Telefoon : 050/381.31
Postrekening 976.57

editoriaal

De beroering die dit jaar is ontstaan rond het sluiten van enkele steenkolenmijnen in Limburg en in het Waalse industriebekken heeft opnieuw de aandacht van de publieke opinie op de regionaal-ekonomische problemen gevestigd. Samen met deze problemen van rekonversie kwamen tevens de moeilijkheden in de gewesten met een te zwakke plaatselijke tewerkstellingsstructuur in het daglicht.

Het onderscheid tussen de omschakeling van een mijnbouwgebied en de rekonversie van een gebied met arbeidsoverschotten is niet zozeer een wezensverschil dan wel een verschil van plaatselijke modaliteiten. Uiteindelijk kan ieder streekprobleem als een probleem van rekonversie worden beschouwd. De wet van 14 juli 1966 voorziet dan ook in de rekonversie en de ontwikkeling van de steenkoolgebieden en van de streken met belangrijke arbeidsoverschotten of andere rekonversieproblemen.

De wet van 14 juli 1966 zal — naar een verklaring van de heer P. Vanden Boeynants, Eerste Minister — van toepassing zijn op de Westhoek alsook op de stad Tielt (zie verder in dit nummer) en kan van de grootste betekenis zijn voor de ekonomische ontwikkeling van deze gewesten. Veel zal echter afhangen van de konkrete toepassing van de wet. De resultaten van de wetten van 17 en 18 juli 1959 — alhoewel zij van zeer grote betekenis zijn geweest voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid in West-Vlaanderen — waren in de jongste jaren inzake de toekenning van de voorziene voordelen eerder ontgoochelend.

Op basis van de wet van 17 juli 1959 werd in West-Vlaanderen rentevermindering verleend aan een aantal aanvragers die tesamen een som van 1.619,6 miljoen F hadden ontleend. Dit bedrag vertegenwoordigt 4,66 % van het Rijkstotaal. Op grond van de wet van 18 juli 1959 werd in West-Vlaanderen rentevermindering toegekend op een ontleend bedrag van 2.202,8 miljoen F, dit is 7,57 % van het Rijkstotaal.

Worden deze Westvlaamse cijfers in vergelijking gebracht met het aandeel dat naar Brussel-Hoofdstad en naar andere grote agglomeraties die af te rekenen hebben met een tekort aan arbeidskrachten is toegevloeid (Brussel : 3.069,1 miljoen F), dan stelt men toch vast dat de voordelen van deze ontwikkelingswetten naar de minstbehoeftigen zijn gedraineerd geworden, of dat op zijn minst het regionale aspekt in de bekommernis van de Rijksoverheid niet deze aandacht heeft verkregen die het verdiende.

Het zal er voor de W.E.R. en de gezagsdragers in de publieke en privé-sektor op aan komen waakzaam te blijven opdat de Westhoek en Tielt op een reële manier zouden betrokken zijn in de regionale expansiepolitiek van de regering, en meer in het bijzonder in de toepassing van de nieuwe wet.

de wet op de rekonversie

toepassing op de Westhoek en de stad Tielt

Op 25 augustus 1966 verscheen in het Belgisch Staatsblad de 'Wet tot tijdelijke instelling van uitzonderlijke hulpverlening ter versnelling van de economische rekonversie en ontwikkeling van de steenkoolmijngebieden en van bepaalde andere gewesten die met ernstige en dringende problemen te kampen hebben' of de wet van 14 juli 1966 op de rekonversie. Door de regering werd midden september de lijst van de gebieden en gemeenten bekend gemaakt waarop de wet haar toepassing zal hebben.

Voor West-Vlaanderen werden een gebied, namelijk de Westhoek, en een geïsoleerde gemeente, namelijk de stad Tielt, aangeduid als begunstigden van bovenvermelde wet (zie bijgaande kaart).

De Westhoek (250.802 inwoners)

Plan van de Westhoek

Het vraagstuk van de ontwikkeling van de Westhoek is sinds enkele jaren gesteld. In maart 1962 besliste immers het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie dat de Westhoek het voorwerp ging uitmaken van bijzondere overheidszorg. Het ontwikkelingsplan dat door het Westvlaams Economisch Studiebureau werd opgemaakt, en dat het stramien vormde van de voorstellen van een adviserend comité van het Ministerie van Economische Zaken, werd echter pas op het regeringsvlak behandeld op eind 1964; van de voorstellen werd het deel 'infrastructuur op industrieterreinen' weerhouden, alsook enkele openbare werken en de eerste investering voor de watervoorziening.

In 1966 kwamen de eerste resultaten van dit plan van de Westhoek zichtbaar. De Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Rekonversie (W.I.E.R.) heeft de eigendom van de gronden verworven op vier industrieterreinen (in het totaal 149 Ha) en de bundels van de nodige infrastructuurwerken opgemaakt en ingediend bij het Ministerie

van Openbare Werken. Op vier van de vijf kernen zal de infrastructuur 100 % ten laste van het Rijk genomen worden. Inmiddels zijn de infrastructuurwerken op het industrieterrein van Menen in uitvoering en is de toezegging gekomen door het Ministerie van Openbare Werken voor de subsidiëring van de industrieterreinen te Veurne en Diksmuide. Het dossier voor de werken op het industrieterrein van Ieper is in voorbereiding. Te Poperinge zijn op basis van een ander subsidiëringssysteem de infrastructuurwerken op het industrieterrein reeds uitgevoerd.

In de noordelijk gelegen hoek van de Westhoek zullen eveneens in 1967 op basis van het gewone subsidiëringssysteem industrieterreinen uitgerust worden te Stene en Gistel. Op beide terreinen is de W.I.E.R. reeds gedeeltelijk eigenaar; ook te Zandvoorde is tot eigendomsverwerving beslist.

De Westhoek is dus op het vlak van industrieterreinen klaar om nieuwe ondernemingen op te vangen, dank zij de initiatieven en de goede samenwerking tussen de Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Rekonversie (W.I.E.R.) en het Ministerie van Openbare Werken.

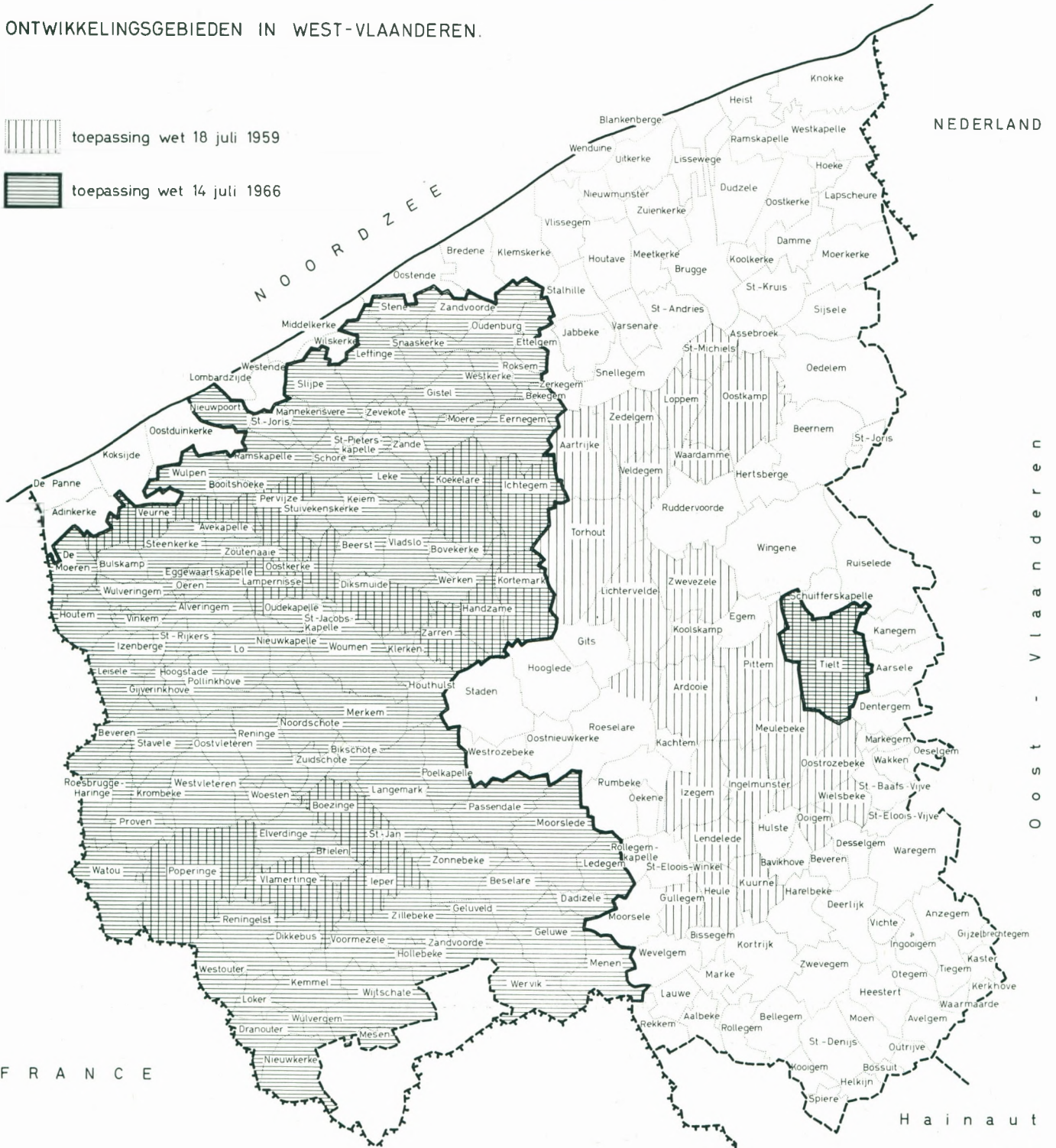
Structuur van de Westhoek

De Westhoek vormt een gebied in West-Vlaanderen van emigratie en van grote diskrepantie tussen beroepsbevolking en plaatselijke werkgelegenheid.

Sinds 1890 is de bevolking in de Westhoek slechts met 7 % toegenomen; in dezelfde periode nam de bevolking in West-Vlaanderen met 49 % en in België met 57 % toe. Op een totale bevolking van 250.802 inwoners behoren er circa 94.000 tot de beroepsbevolking; de plaatselijke tewerkstellingscapaciteit beloopt echter slechts 64.000 eenheden, hetzij 68 plaatsen voor 100 beroepsactiviteiten. Op de as Brugge-Kortrijk is deze verhouding reeds tot 92 opgeklommen.

ONTWIKKELINGSGBIEDEN IN WEST-VLAANDEREN.

 toepassing wet 18 juli 1959
 toepassing wet 14 juli 1966

FRANCE

W.E.S.

De 64.000 aanwezige arbeidsplaatsen worden als volgt verdeeld : 41 % in de handels- en dienstensektor, 25 % in de landbouw, 26 % in de verwerkende nijverheid en 8 % in het bouwbedrijf. Het aantal pendelarbeiders is in de Westhoek groter dan de totale industriële tewerkstelling. In 1961 was daarenboven 11 % van de beroepsbevolking op pendel aangewezen voor verplaatsing van meer dan 2 uur per dag en waren er nog 4.750 personen of 5 % van de totale beroepsbevolking die slechts wekelijks naar huis konden terugkeren.

Het feit dat het merendeel van deze pendelarbeiders op werkgelegenheid in Frankrijk zijn aangewezen, hetzij als grensarbeider, hetzij als seizoenarbeider, en dat wij uit ervaring weten dat de tewerkstelling aldaar meer precair is dan in eigen land, ondersteunt de verantwoording van een krachtige aanpak van de ontwikkeling van de Westhoek.

De versnelling van het industrialiseringsproces vormt de enige uitweg om de bovengeschetste situatie om te keren. Dit industrialiseringsproces is trouwens reeds aangevat. Tussen 1947 en 1961 nam in de Westhoek de bezoldigde tewerkstelling toe met amper 138 personen per jaar ; tussen 1960 en 1964 kon deze toename, dank zij een doelbewuste politiek van de Westvlaamse Economische Raad, reeds opgedreven worden tot 1.195 nieuwe arbeidsplaatsen per jaar.

Tielt (13.777 inwoners)

Structuur

Te Tielt ligt de situatie enigszins anders. De stad zelf vormt het centrum van het enige structureel zwakke arrondissement van de as Brugge-Kortrijk.

De bevolking is er in de laatste jaren stagnerend ; de plaatselijke werkgelegenheid belooft 4.485 arbeidsplaatsen voor een beroepsbevolking van 5.425 personen. Het bereikte tewerkstellingsniveau is dus 82,7 %, wat als gering moet beschouwd worden voor een verzorgingscentrum. De tewerkstelling in de handel- en dienstensektor (2.067) is er eveneens belangrijker dan in de industriële ondernemingen (1.588). Circa een vierde van de beroepsbevolking is dan ook verplicht via pendel een bron van gewin aan te boren.

De balans van de evolutie van de werkgelegenheid te Tielt is eerder negatief. Tussen 1947 en 1961 daalde de tewerkstelling met circa 413 personen ; tussen 1960 en 1964 was er een totale toename van 244 tewerkgestelden.

Industrieterreinen

Ook te Tielt zijn nu reeds de nodige schikkingen getroffen inzake industrieterreinen. Het stadsbestuur

beschikt over een industrieterrein van 18 ha, waarvan nog een deel beschikbaar is.

De Westvlaamse Intercommunale voor Economische Expansie en Reconversie (W.I.E.R.) is anderzijds actief op een industrieterrein op het Galgeveld (11 ha) ; op dit terrein is de W.I.E.R. reeds gedeeltelijk eigenaar en worden de eigendomsverwervingen voortgezet. De procedure wordt ingezet om dit terrein te verruimen.

De wet van 14 juli 1966 (B.S. 25-8-1966)

De toepassing — na publikatie van de uitvoeringsbesluiten — van de wet van 14 juli 1966 zal een belangrijke hulp vormen voor de verbetering van het tewerkstellingsniveau in het gebied van de Westhoek en te Tielt.

De nieuwe vestigingen en de expansie van de gevestigde ondernemingen zullen in deze gebieden aangemoedigd worden via rentevergoedingen (5 % rentetoeleage gedurende 5 jaar en in bijzondere gevallen het dekken van de totale rente gedurende de eerste twee jaar), staatswaarborg voor de leningen, toelage op investeringen in gebouwde onroerende goederen en materiaal (maximaal gelijk aan voordelen van rentetoeleage), en bepaalde fiscale vrijstellingen. Deze uitzonderlijke hulpverlening is slechts toepasselijk tot 31 dec. 1968.

De wet is eveneens toepasselijk in de aangrenzende gebieden, in zoverre de projekten nog bijdragen tot de reconversie of ontwikkeling van de genoemde gebieden¹.

Het effect van de wet op de economische expansie in de Westhoek en te Tielt zal in grote mate afhangen van de criteria die bij de toepassing ervan zullen aangehouden worden. Indien bijvoorbeeld de minimuminvestering te hoog wordt gesteld, dan zal het effect in de gewesten zwakker zijn.

Voor het slagen van de ingezette reconversiepolitiek in de Westhoek en te Tielt zal het tevens noodzakelijk zijn dat de Regering bij haar hulp aan de diverse gebieden rekening houdt met de reële behoeften en prioriteit verleent aan de gewesten met arbeidsoverschotten.

De Raad van Beheer van de Westvlaamse Economische Raad heeft van zijn kant beslist een programma op te zetten om de industrialisering in de betrokken gewesten te versnellen ; de Raad van Beheer heeft eveneens beslist zich voor deze werking te laten bijstaan door een bijzondere commissie, waarin de gemeentebesturen van de betrokken verzorgingscentra en de sociaal-economische organisaties zitting hebben.

¹ De voordelen van de wetten van 17 en 18 juli 1959 blijven eveneens van kracht.

verwachte evolutie van de aktieve bevolking in West-Vlaanderen tussen 1961 en 1981

In het vierde nummer van de 7de jaargang (1965) van het tijdschrift West-Vlaanderen Werkt verscheen het artikel 'Verwachte bevolkingsaan-groei in West-Vlaanderen tussen 1961 en 1981'. Aansluitend op deze berekende bevolkingsevolutie wordt hierna een poging ondernomen om het toekomstige verloop van de beroepsbevolking te omschrijven.

Indien aangenomen wordt dat West-Vlaanderen tijdens de periode 1961-1981 inzake migratie een evenwichtssituatie bereikt, dan zal de bevolking stijgen van 997.900 personen op eind 1961 tot circa 1.145.500 personen op eind 1981, dit is een toename van 15 %. Dit betekent echter niet dat een even sterke procentuele aangroei van de beroepsbevolking mag verwacht worden. Niet enkel de verschuivingen in de leeftijdsopbouw van de bevolking¹ beïnvloeden dit afwijkend verloop, maar eveneens de veranderingen in de deelname aan het beroepsleven van de bevolking in de onderscheiden leeftijdsgroepen.

De aktiviteitsgraad van de mannelijke bevolking in de leeftijdsgroepen van 25 tot 60 jaar bedroeg op eind 1961 in West-Vlaanderen in het algemeen 90 à 98 % ; deze aktiviteitskwote zal in de toekomst weinig verandering ondergaan. Bij de jongeren en de personen van 65 jaar en meer mag normaliter gerekend worden op een daling van de aktiviteitskwote ; dit is voornamelijk het geval in de leeftijdsgroepen van minder dan 20 jaar. Bij de vrouwen zijn de aktiviteitskwoten sterk afwijkend per leeftijdsklasse ; ook werden in West-Vlaanderen in 1961 tamelijk grote verschillen genoteerd per arrondissement. Ook bij de vrouwen valt te verwachten dat de verlenging van de leerplicht en de spontane verlenging van de schoolse opleiding in de volgende jaren de deelname aan het beroepsleven door de jongeren zal doen dalen². Eind 1961 werd de hoogste scolariteitsgraad in de leeftijdsgroep van 15 tot 20 jaar bij de vrouwen geregistreerd in het arrondissement Oostende (41,5 %) en de geringste in het arrondissement Tielt (26,8 %) ; bij de mannen varieerde de scolariteit van 38,0 %

in het arrondissement Diksmuide tot 51,3 % in het arrondissement Oostende.

Rekening houdend met een verdere verlenging van de schoolse opleiding wordt als werkhypothese aangenomen dat de aktiviteitskwote in de leeftijdsgroep van 15 tot 20 jaar zal verminderen tot 30 % bij de jongens³ en tot 40 % bij de meisjes ; voor de leeftijdsgroep van 20 tot 25 jaar wordt een aktiviteitskwote aanvaard van 80 % voor de mannen en 55 % voor de vrouwen. In de leeftijdsgroepen van 25 tot 70 jaar worden de aktiviteitskwoten aangehouden die op eind 1961 in het arrondissement Kortrijk werden geregistreerd ; voor de leeftijdsgroep van 70 jaar en meer wordt een verdere daling van de aktiviteitskwote vooropgezet⁴.

Op grond van de geraamde bevolkingsevolutie en de aangegeven aktiviteitskwoten, kan de beroepsbevolking berekend worden voor de jaren 1971-81. Er moet echter nog rekening gehouden worden met het feit dat bij de volkstelling van 31 dec. 1961 talrijke helpsters in de landbouw als niet-aktief werden geteld, zodat zich hier een korrektie opdringt ; de landbouwtelling van mei 1961 geeft voor West-Vlaanderen een totaal aantal helpsters van 11.841 tegenover amper 3.332 eenheden volgens de telling van 31 dec. 1961. Na aanpassingen voor deze tekorten in de telling van de beroepsbevolking, kan het toekomstig verloop van de beroepsbevolking in West-Vlaanderen gesteld worden als aangegeven in tabel 1.

De aangroei van de mannelijke beroepsbevolking in West-Vlaanderen zou aldus tussen 1961 en 1971 ge-

welijke bevolking van 15 tot 20 jaar nog stijgend in alle Westvlaamse arrondissementen, niettegenstaande de toename van de scolariteit. De aktiviteitsgraad van de vrouwen van 15 tot 20 jaar steeg in West-Vlaanderen nog van 45,8 % in 1947 tot 50,4 % in 1961 ; in het Rijk was er echter reeds een daling van 41,8 % tot 40,6 %. Volgens de telling van eind 1961 beliep de scolariteitsgraad in de leeftijdsgroep van 15 tot 20 jaar in West-Vlaanderen slechts 33,4% tegenover 42,7 % in het Rijk.

³ De dienstplichtigen worden hier niet bij de beroepsbevolking gerekend.

⁴ Voor de aktiviteitskwoten naar leeftijdsgroep wordt verwezen naar de bijlage.

¹ Cfr. het geciteerde artikel.

² Tussen 1947 en 1961 was de aktiviteitskwote van de vrou-

1. Evolutie van de beroepsbevolking in West-Vlaanderen, per arrondissement, 1961-81 (hypothese van evenwicht tussen in- en uitwijking)

Arrondissement	Mannen				Vrouwen			
	1961	1971	1976	1981	1961 (a)	1971	1976	1981
Brugge	60.550	62.100	64.250	67.350	21.550	24.070	25.000	25.930
Diksmuide	13.600	13.800	14.350	15.100	4.780	5.300	5.520	5.730
Ieper	29.200	29.500	30.500	31.900	12.100	11.320	11.720	12.120
Kortrijk	69.900	70.300	72.850	76.450	27.960	27.000	28.300	29.380
Oostende	33.600	34.000	34.950	36.400	10.770	12.900	13.320	13.800
Roeselare	38.300	38.900	40.300	42.250	15.260	14.830	15.420	16.070
Tielt	21.500	21.800	22.750	23.900	8.660	8.310	8.670	9.020
Veurne	12.500	12.900	13.350	13.950	5.120	4.910	5.080	5.260
West-Vlaanderen	279.150	283.300	293.300	307.300	106.200	108.640	113.030	117.310

(a) Na aanpassingen voor de helpsters in de landbouw. Hierbij wordt uitgegaan van de hypothese dat het aandeel van de helpsters in de landbouw die als niet-actief werden geteld in het arrondissement Kortrijk in feite nooit tot de beroepsbevolking buiten de landbouw zullen behoren.

middeld 415 eenheden per jaar bedragen ; deze toename zou stijgen tot gemiddeld 2.000 personen per jaar tijdens de periode 1971-76 en tot 2.800 personen per jaar tijdens de periode 1976-81.

De toename van de vrouwelijke beroepsbevolking zou tijdens de periode 1961-71 gemiddeld 244 eenheden per jaar bedragen en stijgen tot 880 personen per jaar tijdens de periode 1971-76 en 855 personen per jaar tijdens de periode 1976-81. Volgens de gegevens van tabel 1 zou de vrouwelijke beroepsbevolking tussen 1961 en 1971 verminderen in de arrondissementen Ieper, Kortrijk, Roeselare, Tielt en Veurne. Dit zal enkel het geval zijn indien de daling van de aktiviteitskwote in de leeftijdsgroep van 15 tot 20 jaar, ingevolge de verhoging van de scolariteit, zich snel doorzet ; wellicht zal dit verschijnsel trager verlopen, zodat aanvankelijk met een stabilisering van de vrouwelijke beroepsbevolking in de arrondissementen Ieper, Kortrijk, Roeselare, Tielt en Veurne moet gerekend worden. Behoudens een felle verhoging van de inschakeling van gehuwde vrouwen in het bedrijfsleven, zal de groei van de vrouwelijke beroepsbevolking in de voornoemde arrondissementen eerder gering blijven ; in de arrondissementen Brugge en Oostende daarentegen mag gerekend worden op een aanzienlijk grotere vrouwelijke beroepsbevolking in 1981 dan in 1961.

Deze berekeningen gaan uit van de veronderstelling dat er een evenwicht zal zijn tussen in- en uitwijking in alle arrondissementen ; dit zal zekerlijk niet het geval zijn. Indien tijdens de periode 1961-81 de migratie in dezelfde zin zou verlopen als tijdens de jaren 1963-65 en indien de migratie voor 40 % zou bestaan uit beroepsactieven, dan zal de evolutie van de beroepsbevolking zijn zoals aangegeven in tabel 2. Naar alle waarschijnlijkheid mag per arrondissement gerekend worden op een evolutie van de arbeidsmarkt die ligt tussen tabel 1 en tabel 2.

Behoudens wijziging in de huidige tendensen zullen voornamelijk de arrondissementen Brugge, Kortrijk en Oostende en in geringere mate het arrondissement Roeselare een stijgend arbeidsaanbod registreren. Aan de hand van de kennis van de bestaande arbeidsreserve in de lange-afstandspendel, grensarbeid, seizoenarbeid en in de werkloosheid en rekening houdend met de verdere vermindering van de landbouwbevolking en de ambachtelijke werkgelegenheid, kan uitgemakt worden wat de totale behoefte zal zijn aan werkgelegenheid in de industrie en de handels- en dienstensektor in West-Vlaanderen. Het is op grond van dergelijke berekeningen dat uiteindelijk de voorzieningen kunnen omschreven worden voor industrievestiging en dat een keuze kan gemaakt worden van ontwikkelingskernen.

2. Evolutie van de beroepsbevolking in West-Vlaanderen, per arrondissement, 1961-81 (hypothese van een migratiesaldo zoals tijdens de periode 1963-65)

Arrondissement	Mannen + Vrouwen				Index 1981 Jaar 1961 = 100	Gemiddelde jaarlijkse aangroei 1961-81
	1961	1971	1976	1981		
Brugge	82.100	89.700	94.540	100.340	122,2	+ 912
Diksmuide	18.380	17.960	18.160	18.550	100,9	+ 8
Ieper	41.300	38.660	38.980	39.700	96,1	— 80
Kortrijk	97.860	98.200	102.480	107.600	110,0	+ 487
Oostende	44.370	48.380	50.500	53.160	119,8	+ 440
Roeselare	53.560	53.200	54.930	57.260	106,9	+ 185
Tielt	30.160	28.820	29.480	30.340	100,6	+ 9
Veurne	17.620	17.800	18.410	19.200	109,0	+ 79
W.-Vlaanderen	385.350	392.720	407.480	426.150	110,6	+ 2.040

Bijlage : Aktiviteitskwoten in West-Vlaanderen, toestand op eind 1961 en werkhypothese

Leeftijdsgroepen	Mannen				Vrouwen			
	Toestand eind 1961			Werk- hypothese voor 1971-81	Toestand eind 1961			Werk- hypothese voor 1971-81
	Arr. Kortrijk	West- Vlaanderen	Het Rijk		Arr. Kortrijk	West- Vlaanderen	Het Rijk	
14-15 jaar	22,8	18,3	17,6	—	29,1	17,6	11,7	—
15-20	47,4	44,2	43,2	30,0	57,3	49,6	40,6	40,0
20-25	82,5	81,9	82,0	80,0	61,0	54,5	52,2	55,0
25-30	96,7	96,8	96,5	96,7	40,0	34,6	36,5	40,0
30-35	98,6	98,3	97,8	98,6	32,0	27,6	31,2	32,0
35-40	98,3	98,0	96,6	98,3	29,5	26,8	30,0	29,5
40-45	97,6	97,4	95,6	97,6	30,7	26,2	30,0	30,7
45-50	96,7	96,5	94,0	96,7	27,7	24,7	28,4	27,7
50-55	94,6	94,5	91,1	94,6	25,3	22,8	25,3	25,3
55-60	89,9	89,7	85,1	89,9	17,2	17,7	20,1	17,2
60-65	76,5	76,5	70,8	76,5	8,1	9,2	9,4	8,1
65-70	10,8	13,4	14,7	10,8	4,9	5,9	5,4	4,9
70 j. en meer (a)	12,1	14,7	15,1	10,0	5,3	7,4	6,3	4,0

(a) Aktieve bevolking van 70 jaar en meer ten opzichte van de totale bevolking van 70 tot 75 jaar.

het ander woord
voor draad is

BEKAERT

Verkoopkantoren
in Europa :

ZWEVEGEM / BRUSSEL / DEN HAAG
BAD HOMBURG / PARIJS / MILAAN

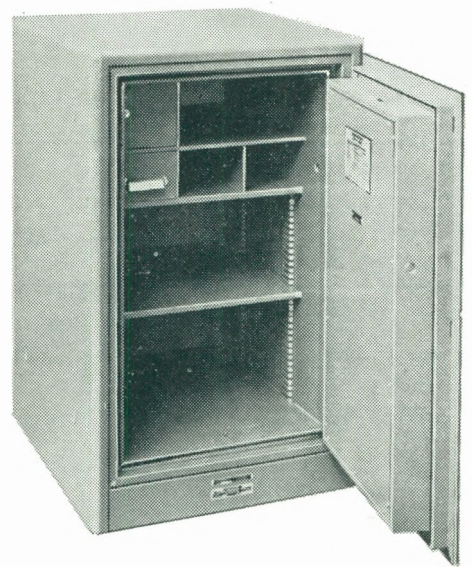
Tréfileries Léon Bekaert PVBA, Zwevegem
Tel. : 752.91 (13 lijnen)

SAFE LEG

Weerstand : 1000° Celsius

Diepteval : 9 meter

Boorvrije plaat op het
slotmechanisme

REMINGTON RAND n. v.

Pr. Rooseveltlaan 6, GENT

Tel. (09) 25.18.35

de westvlaamse varkensteelt

De toestand

De structuur van onze Belgische landbouw wordt de laatste jaren gekenmerkt door een teruggang van het aantal bedrijven; anderzijds neemt de gemiddelde bedrijfs grootte jaarlijks toe met 2 %. Op dit kleiner wordende aantal landbouwbedrijven met een grotere bedrijfsoppervlakte, kent de varkenshouderij een groeiende belangstelling. Volgens de gegevens van de landbouwtelling, uitgevoerd door het N.I.S., daalde het aantal getelde bedrijven in West-Vlaanderen van 1-1-64 tot 15-12-64 met 800 eenheden; voor gans het Rijk daalde dit aantal in dezelfde periode met 1.411 eenheden. Het aantal bedrijven waar varkens gehouden worden, steeg in die zelfde tijdspanne met

192 eenheden voor West-Vlaanderen en met 1.687 voor het Rijk. Op 1-1-64 werden in West-Vlaanderen varkens gehouden op 20.614 bedrijven. Het totaal aantal landbouwbedrijven in onze provincie bedroeg 29.143; anders uitgedrukt waren er 70,7 % van de Westvlaamse bedrijven die op 1-1-64 varkens hielden; voor het Rijk bedroeg dit 52,9 %. Deze toestand veranderde in de loop van het jaar 1964 aldus dat op 15-12-64 varkens gehouden werden op 20.806 bedrijven voor een totaal van 28.343 getelde bedrijven of 73,4 %, tegenover 54 % voor gans België (tabel 1). De stijgende belangstelling voor de varkensteelt deed zich dus voor in gans het land, doch voor West-Vlaanderen was deze stijging gevoelig sterker.

1. Evolutie van de belangstelling voor varkenshouderij op de landbouwbedrijven in West-Vlaanderen in vergelijking met het Rijk.

Bron : N.I.S.

	West-Vlaanderen			Het Rijk		
	Telling 1-1-64	Telling 15-12-64	Evolutie	Telling 1-1-64	Telling 15-12-64	Evolutie
Totaal aantal getelde bedrijven	29.143	28.343	— 800	209.475	208.064	— 1.411
Bedrijven met varkens	20.614	20.806	+ 192	110.823	112.510	+ 1.687
% van totaal	70,7 %	73,4 %	+ 2,7 %	52,9 %	54 %	+ 1,1 %
Bedrijven met fokzeugen	14.614	14.788	+ 174	54.378	56.014	+ 1.636
% van totaal	50,2 %	52,2 %	+ 2 %	25,9 %	26,9 %	+ 1 %

Uit tabel 1 blijkt ook nog dat 18,5 % van de bedrijven die in ons land varkens houden, gelegen zijn in West-Vlaanderen, en dat deze verhouding stijgt tot 26,4 % voor de bedrijven met fokzeugen. De varkenshouderij is dus zeer belangrijk voor de West-vlaamse Landbouw.

Het jaar 1965 werd aldus ingezet met een groeiende interesse voor de varkensteelt op onze landbouw-bedrijven. De evolutie van de varkensstapel kende een gelijkaardig verloop (tabel 2).

2. Evolutie van de varkensstapel tijdens de drie laatste jaren.

Bron : N.I.S.

Telling van	1-1-63	1-1-64	15-12-64
West-Vlaanderen :			
— aantal biggen	154.754	122.435	154.140
— aantal fokzeugen	71.620	64.651	71.645
— aantal mestvarkens tot 6 md	136.315	114.250	117.733
Totale varkensstapel W.-VI.	575.249	481.059	543.437
Totale varkensstapel v. h. Rijk	1.858.927	1.562.925	1.745.336

Bij het begin van het jaar 1965 bedroeg de totale Westvlaamse varkensstapel 543.437 stuks ; de varkensstapel van België bereikte 1.745.336 stuks. Dit betekent dat 31,1 % van de nationale varkensstapel in West-Vlaanderen gehouden wordt.

Na een inzinking doorgemaakt te hebben tijdens het jaar 1963, welke het gevolg was van de lage prijzen tijdens het jaar 1962, kende de varkenshouderij stilaan een heropflakking, welke hedendaags nog toeneemt. Inderdaad de eerste uitslagen van de landbouwtelling van 15 december 1965 geven een totale varkensstapel voor het Rijk van 1.885.042, terwijl de steekproef uitgevoerd op 1 maart 1966 nog een verdere stijging aantoont, met een totaal van 2.090.889 stuks.

De waarde van de varkensvleesproduktie toont eveneens het belang aan van de varkensteelt voor de landbouwer. In het jaar 1963¹ bedroeg de waarde van de varkensvleesproduktie in ons land circa 8,9 miljard franken. De waarde van de totale dierlijke produktie bedroeg 38 miljard en de algemene totale

landbouwproduktie beliep 60 miljard frank. Het aandeel van de varkensvleesproduktie in de waarde van de totale Belgische landbouwproduktie bedroeg dus 14,69 %. Aangezien er geen streekstudie gemaakt werd omtrent het belang van de verschillende sectoren van de landbouw, kunnen wij het juiste aandeel van de varkensvleesproduktie in de totale West-vlaamse landbouwproduktie niet weergeven. Hoger aangehaalde statistieken tonen echter aan dat West-Vlaanderen 18,5 % van de bedrijven bezit, welke in ons land varkens houden, dat de varkensstapel op deze bedrijven 31,1 % bedraagt van de nationale varkensstapel, en dat in West-Vlaanderen varkens worden gehouden op 73,4 % van de landbouwbedrijven. Indien het aandeel van de varkensvleesproduktie in België 14,69 % bedraagt van de totale waarde der landbouwproduktie, dan mogen wij gerust aannemen dat deze verhouding in West-Vlaanderen zeker bereikt of overschreden wordt.

Deze cijfers tonen in elk geval duidelijk aan dat de varkensfokkerij onmisbaar is voor de leefbaarheid van de Westvlaamse landbouw.

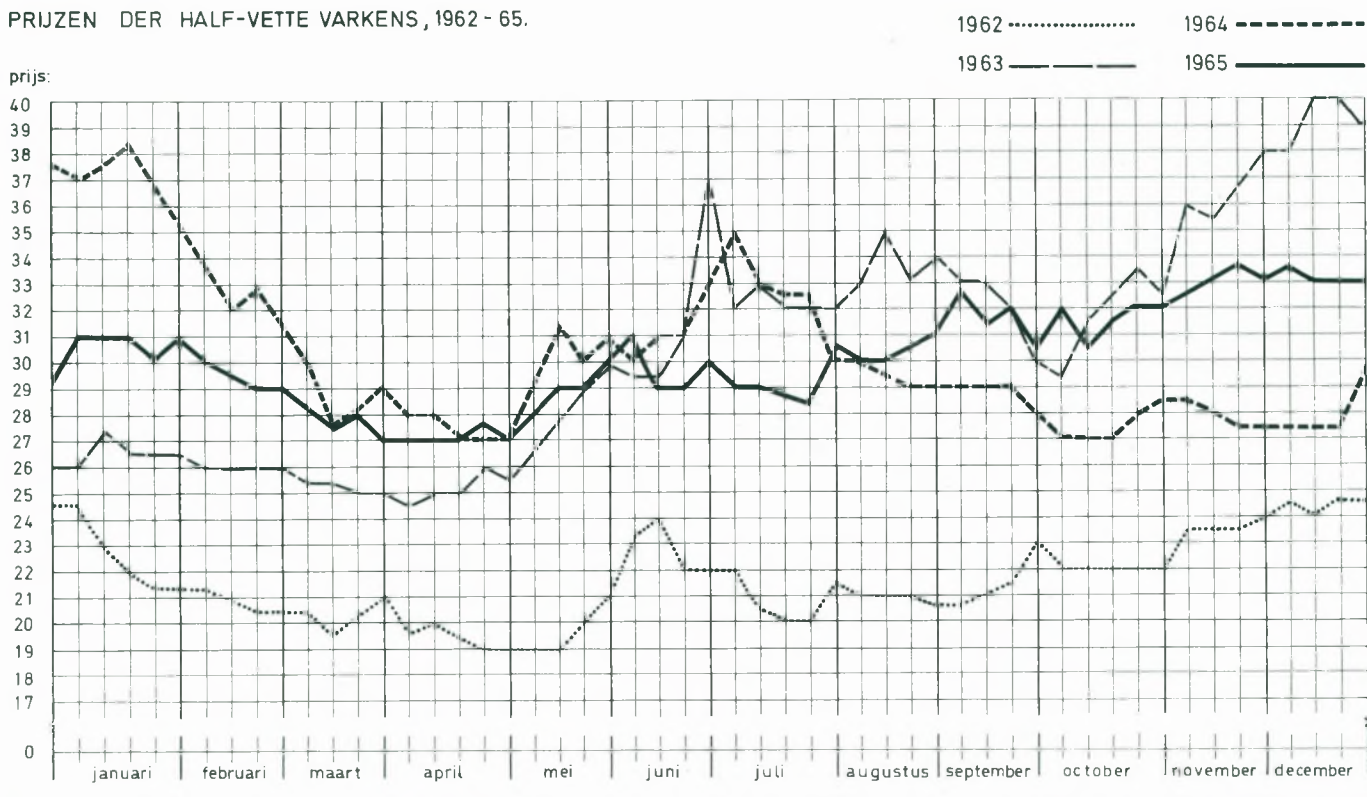
Tijdens het jaar 1965 bleven de prijzen voor slachtvarkens vrij regelmatig, zonder grote schommelingen. De laagste prijzen werden genoteerd in de maand april ; deze lagen toen voor de half-vette varkens rond de 27 F op voet. De maand december van het jaar 1965 kende de hoogste prijzen van het jaar, welke alsdan de 33 F op voet bereikten voor de half-vette varkens. Wanneer deze prijzen voor de categorie der half-vette varkens op voet, week na week genoteerd op de markt van Anderlecht, in bijgevoegde grafiek worden uitgezet voor de vier laatste jaren, krijgen wij een duidelijk beeld van de prijenschommelingen. De hoge top van begin 1964 werd dus niet meer bereikt, doch anderzijds bleven wij ook gespaard van grote inzinkingen zoals dit in 1962 het geval was.

De Brugse Vleesveiling (B.V.V.)

Een nieuw initiatief op de Belgische vleesvarkensmarkt is de koöperatieve verkoop van slachtvarkens op de Brugse Vleesveiling. Deze veiling werd, onder de vorm van samenwerkende vennootschap gesticht door enkele mesters die de noodzaak aanvoelen om een meer verantwoorde afzetmethode voor hun slachtvarkens tot stand te brengen. De huidige gevestigde varkenshandel betaalt doorgaans een gemiddelde prijs voor de varkens op voet. Een betalingsmethode naar kwaliteit wordt in de praktijk niet toegepast. Het is duidelijk dat deze handelwijze niet erg stimulerend kan werken voor de kwaliteitsverbetering der varkens.

¹ L.E.I. : Evolutie van de Land- en Tuinbouweconomie, Nr. 33, mei 1965.

PRIJZEN DER HALF-VETTE VARKENS, 1962 - 65.

Op de Brugse Vleesveiling worden de varkens, na het slachten, beoordeeld en in diverse reeksen gerangschikt. Deze reeksen zijn de volgende :

- E en AA : extra vleesvarkens,
- A 1, A 2 en B 1 : vleesvarkens,
- B 2, C 1 en C 2 : half-vette varkens,
- A 3, B 3 en C 3 : vette varkens,

De toekenning van het praedicaat A, B of C hangt af van de gevleesdheid der dieren ; de cijfers 1, 2 en 3 bepalen de mindere of meerdere vettoestand.

De verkoop gebeurt onmiddellijk na deze rangschikking, op openbare zitting en bij opbod. De eerste veiling ging door op 27 juli 1965. Op het einde van 1965, dus na vijf maand werking, werden 15.064 varkens geveild en verkocht. Al deze varkens werden in de hogergenoemde kwaliteitsklassen gerangschikt. De uitslag van deze rangschikking was bijzonder bevredigend, zoals blijkt uit hiernavolgende verhoudingen :

E en AA : 4,91 % der aangevoerde varkens ;
 A 1, A 2 en B 1 : 61,55 % der aangevoerde varkens ;
 overige klassen : 33,54 % der aangevoerde varkens.

Wanneer men de eerste twee groepen samen neemt, bekomt men 66,46 %, hetzij twee derde van de aanvoer, welke bij de zeer goede varkens mag gerekend worden. Dit resultaat is zeer gunstig, zowel voor de producent als voor de koper.

Het gemiddeld geslacht gewicht van al de varkens bedroeg 79,554 kg. Dit mag aangezien worden als een ideaal gemiddelde ; het komt overeen met een levend gewicht van ongeveer 100 kg. Op de eerste veiling bedroeg het gemiddeld gewicht 84,090 kg. Gedurende de daaropvolgende veilingen is dit gewicht geleidelijk gedaald ; sinds half oktober kwam het gemiddeld geslacht gewicht niet meer boven de 80 kg. Dit bewijst dat de producenten zich zeer vlug weten aan te passen, tengevolge van de veel hogere prijzen die betaald worden voor de betere categorieën.

Het blijkt immers dat zwaardere varkens meer vet vertonen en in een lagere klasse terecht komen, dus lagere prijzen behalen. Het gemiddeld gewicht van de categorieën A 3, B 3 en C 3 (dus de vette varkens) toont dit duidelijk aan :

	Gemiddeld geslacht gewicht	Gemiddeld gewicht op voet
A 3	87,6 kg.	109,5 kg.
B 3	88,4 kg.	110,5 kg.
C 3	89,1 kg.	111,4 kg.

Het gemiddeld prijsverschil van de hoogste tot de laagste categorie, bedraagt ongeveer 8 F op voet.

Het is duidelijk dat deze nieuwe koöperatieve verkoopmethode ten volle de belangen van producenten en kopers behartigt. Zij zal ongetwijfeld een gevoelige weerslag hebben op de algemene kwaliteitsverbetering van de varkensstapel. Deze nieuwe verkoopmethode van slachtvarkens heeft momenteel reeds navolging gevonden op verscheidene andere plaatsen van het land.

De varkensveredeling in West-Vlaanderen

In West-Vlaanderen worden drie varkensrassen veredeld : het Belgisch Landras (B.L.), het Piétrainras (P), het Large White (L.W.). De organisatie hiervan berust bij het Provinciaal Verbond der Varkensfokkers, met zetel te Roeselare. De verbetering van de economische eigenschappen van deze drie rassen gebeurt door exterieurbeoordeling tijdens keuringen en prijskampen en door het afstammelingenonderzoek in de Selektiemesterij te Roeselare. Het nagestreefde doel : het fokken van een gespierd vleesvarken met bijzonder goede vleeshoedanigheden, zeer weinig spek, vruchtbaar, weerstandbiedend, laag voederverbruik en vlugge groeijsnelheid.

1. De berenkeuring

In het voorjaar worden de officiële, openbare berenkeuringen ingericht, op 20 verschillende bijeenkomsten, verspreid over de provincie. Tijdens deze keuringen worden de voorgestelde dieren, die minstens zes maand oud zijn, al of niet goedgekeurd voor de openbare dekdienst, naargelang de exterieurkwaliteit. Terzelfdertijd heeft een prijskamp plaats, waar bij premiën worden toegekend aan de beste dieren. In tabel 3 krijgt men een overzicht van het aantal goedgekeurde en geprimeerde beren tijdens de drie laatste jaren :

3. Uitslag der berenkeuringen tijdens de jaren 1963-64-65

Jaar		B.L.	Piétrain	Large White	Totaal
1963	aanvaard	643	69	3	715
	geprimeerd	388	61	3	452
1964	aanvaard	669	87	3	759
	geprimeerd	387	69	3	459
1965	aanvaard	628	54	12	694
	geprimeerd	369	49	10	428

Aangezien deze openbare berenkeuringen in het voorjaar plaats hebben, kunnen er in de loop van het jaar nog talrijke beren goedgekeurd worden die in het voorjaar te jong waren. Dit gebeurt op de bijgevoegde berenkeuringen. Tabel 4 geeft het totaal aantal beren aan, welke voor de openbare dekdienst werden goedgekeurd tijdens de laatste drie jaren.

4. Totaal aantal goedgekeurde beren.

Jaar	B.L.	Piétrain	Large White	Totaal
1963	1.069	111	6	1.186
1964	1.240	113	8	1.361
1965	1.105	83	19	1.207

De tabellen 3 en 4 wijzen op een lichte daling van het bereffectief. De oorzaak hiervan ligt in de algemene evolutie van de varkenshouderij : grotere bedrijven met een groter aantal zeugen per bedrijf, die meer en meer zelf een beer houden voor het eigen bedrijf, en deze niet aanbieden op de openbare berenkeuring. De beren die op deze keuringen komen, zijn inderdaad hoofdzakelijk eigendom van beroepsberenhouders ofwel van stamboekfokkers. Teneinde de fokkers, die zelf een beer aanschaffen voor het eigen bedrijf, aan te moedigen een goede beer te kopen, welke afstamt van gekende en geteste origine, worden aankooppremiën toegekend door het Provinciaal Verbond voor Varkensfokkers, met de steun van het Provinciaal Bestuur van West-Vlaanderen.

Deze premiën bedragen :

- 700 F voor een beer in klasse I
- 400 F voor een beer in klasse I—
- 200 F voor een beer in klasse II—

2. De geboortekontrolé

Een stijging wordt vastgesteld in het aantal aangegeven worpen en het aantal gecontroleerde en gemerkte biggen, en dit bij de drie erkende rassen

5. De geboortecontrolé

	1964				1965			
	B.L.	Piétrain	L.W.	Totaal	B.L.	Piétrain	L.W.	Totaal
Aantal aangegeven worpen :	3.140	264	42	3.446	3.167	267	63	3.497
Totaal aantal geboren biggen :	33.172	2.613	459	36.244	33.239	2.710	668	36.617
Aantal geboren biggen per worp :	10,56	9,89	10,93	10,51	10,49	10,15	10,60	10,47
Aantal biggen levend geboren :	30.793	2.427	459	33.699	30.774	2.534	659	33.967
Aantal levend geboren biggen per worp :	9,80	9,19	10,93	9,77	9,71	9,49	10,46	9,71
Totaal aantal gespeende biggen :	27.425	2.181	430	30.036	27.489	2.178	579	30.246
Aantal gespeende biggen per worp :	8,73	8,26	10,23	8,71	8,68	8,16	9,19	8,65
Totaal aantal gemerkte biggen :	24.967	1.758	430	27.155	25.550	1.759	577	27.886
Gemiddeld aantal gemerkte biggen per worp :	7,95	6,65	10,23	7,88	8,06	6,58	9,15	7,97

(tabel 5). De vruchtbaarheidsresultaten en de vitaliteit blijken uit het gemiddeld aantal geboren en gespeende biggen per worp. Deze uitslagen vertonen praktisch geen verschil met deze van het voorgaande jaar. Voor de drie rassen zijn deze eigenschappen zeer bevredigend, en bovendien zijn de onderlinge verschillen zeer gering. Het gemiddeld aantal geboren biggen (dode biggen inbegrepen) per worp bedraagt voor de drie rassen samen 10,47; het aantal gespeende biggen belooft 8,65 per worp. Deze eigenschappen blijken tamelijk gefixeerd bij de drie rassen.

3. De stamboekkeuringen

De stamboekkeuring is de inschrijving in het Pig-Book van de ongeveer zes maand oude beren en zeugen, bestemd voor de stamboekfokkerij. Zulke dieren moeten altijd bij de geboorte getatoueerd geweest zijn, zodat de origine er van gekend is. Wilde dieren (zonder gekende origine) worden sedert lang niet meer ingeschreven.

Tijdens het jaar 1965 liep het aantal van deze inschrijvingen lichtjes achteruit, doch bleef boven het peil van 1963 (tabel 6). Voor het ras Large White

6. Aantal beren en zeugen ingeschreven in het Pig-Book tijdens de drie laatste jaren.

Ras		1963	1964	1965
B.L.	beren	558	725	623
	zeugen	2.160	2.454	2.304
Piétrain	beren	48	50	40
	zeugen	158	235	147
L.W.	beren	4	6	13
	zeugen	17	24	44

dat op een zeer laag peil stond, blijkt er momenteel wat meer belangstelling te bestaan.

De dieren worden in verschillende categorieën gerangschikt naargelang hun uiterlijke waarde. Het waardecijfer I wordt toegekend aan de beste dieren. Daarna volgen de categorieën I—, II+, II, II— en III. Indien een varkenskweker aan deze selectie wil medewerken, dan moet hij beginnen met de aankoop van ingeschreven fokmateriaal. Om dit aan te moedigen wordt, wederom met de steun van het Provinciaal Bestuur van West-Vlaanderen, een toelage verleend van 150 F bij de aankoop van een ingeschreven zeugje.

De Westvlaamse veiling voor fokvarkens

Niet alle varkenskwekers kennen de weg naar de fokkerij van het veredelde vleesvarken. Zelfs ingewijden in het vak hebben het niet altijd gemakkelijk om een gepaste fokbeer aan te kopen met de gewenste hoedanigheden en origine. Om hieraan te verhelpen en aldus in hoge mate bij te dragen tot de verspreiding van de veredelde fokdieren en tot de massale verbetering van de varkensstapel, werd het initiatief genomen een veiling op te richten voor fokvarkens. Deze veiling werd opgericht als V.Z.W. onder de benaming 'Westvlaamse Vee-Veiling' (W.V.V.) omdat het in de bedoeling ligt niet alleen varkens, maar ook andere diersoorten als rundvee en schapen te veilen. Zij wordt beheerd door vertegenwoordigers uit de verschillende sectoren van de veekweek. De eerste fokvarkensveiling werd gehouden op 5 mei 1966, in de nieuwe veemarkt te Brugge (St.-Pieter). Er waren 113 dieren aanwezig waarvan de kwaliteit zeer goed was. De dieren werden vooraf in de verschillende categorieën gerangschikt volgens hun hoedanigheid. De toeloop van

7. Gemiddelde uitslagen in de Selektiemesterij tijdens de drie laatste jaren.

	Belgisch Landvarken			Piétrain			Large White		
	1963	1964	1965	1963	1964	1965	1963	1964	1965
Aantal onderzochte loten	49	71	57	6	5	6	4	3	5
Duur van de proef in dagen	100.93	101.80	102.35	110.70	98.15	123.73	95.80	96.50	89.03
Gewicht bij begin proef	25.816	26.657	26.136	27.291	25.550	24.847	25.875	25.083	29.417
Gewicht bij einde proef	95.953	98.741	99.232	87.291	84.200	88.027	99.125	99.833	100.117
Gewichtsvermeerdering	70.137	72.084	73.096	60.000	58.650	63.180	75.250	74.750	70.700
Groei per dag in Kg.	0.694	0.708	0.714	0.544	0.597	0.510	0.765	0.773	0.794
Voederverbruik in Kg.	3.406	3.122	3.024	3.856	3.263	3.274	3.164	2.982	2.945
Carré %	22.53	22.88	22.05	22.83	23.58	23.67	22.34	21.87	20.86
Ham %	21.13	21.59	22.33	21.63	21.98	24.01	20.13	19.68	20.23
Totaal Vlees %	60.61	61.36	61.05	62.96	63.78	65.87	59.68	58.88	57.81
Totaal Vet %	32.70	32.12	32.64	30.27	29.51	27.36	33.82	34.59	35.84
Vet-vleesverhouding	1/5.17	1/5.39	1/5.30	1/7.06	1/6.75	1/8.76	1/4.81	1/4.43	1/4.16
Aantal Sterzeugen	34	66	56	2	5	3	3	1	0
Aantal Eliteberen	4	18	10	0	1	1	1	0	0

kooplustigen en belangstellenden werd een groot succes. De verkoop der dieren gebeurde bij opbod. In totaal werden 68 dieren verkocht op de 113. Het waren vooral de dieren uit de beste categorieën die vlot verkocht werden, terwijl de belangstelling veel minder was voor de lagere categorieën. Deze nieuwe vorm van afzet voor geselecteerde fokdieren zal ongetwijfeld de algemene verbetering van de varkenshouderij ten goede komen.

De selektiemesterij te Roeselare

De varkensselektiemesterij te Roeselare heeft een capaciteit van 24 loten; elk lot bestaat uit 2 mannelijke en 2 vrouwelijke biggen. In totaal kan dit varkenshok dus 96 dieren bevatten. Alle onderzochte varkens zijn vanaf de geboorte getatoueerd en stammen af van gekende ouderdieren. Aldus is het mogelijk de overerving van de vetmestings- en slachtkwaliteiten van deze ouderdieren te onderzoeken langs hun afstammelingen.

De stal is centraal verwarmd zodat steeds een temperatuur van 16-17° C behouden blijft. De luchtverversing wordt verzekerd door drie ventilatoren. De voedermethode gebeurt volledig volgens de richtlijnen van het Ministerie van Landbouw en van de Nationale Commissie voor Uniformisatie, welke afhangt van de Landsbond der Varkensfokkers. Tijdens de proef worden de dieren om de 14 dagen gewogen, terwijl het voederverbruik dagelijks wordt gecontroleerd. Op het einde van de vetmesting is het dus

mogelijk voor elk lot het juiste voederverbruik en de gewichtsaanwinst te kennen. De dieren worden afgeslacht op het eindgewicht van ongeveer 100 kg voor B.L. en L.W. en op ongeveer 90 kg voor het ras Piétrain. De dieren, afgeslacht in hetzelfde slachthuis als deze van de andere selektiemesterijen van België, worden alle versneden teneinde de werkelijke vleeskwiteiten van elk dier te kennen.

Wanneer een lot aan de vastgestelde normen voor groeisnelheid, voederverbruik en vleeskwiteiten voldoet, dan wordt aan de moederzeug van dit lot de titel 'Sterzeug' toegekend. Aan een geteste beer wordt de titel 'Elite' toegekend, wanneer tenminste drie loten afstammelingen van deze beer in de selektiemesterij onderzocht werden en aan de normen voldaan hebben (dus toekenning van drie 'Sterzeugtitels' aan deze drie moederzeugen).

De uitslagen welke gedurende de drie laatste jaren bekomen werden voor de drie verschillende rassen, worden in tabel 7 weergegeven. Hieruit blijkt dat de groeisnelheid toeneemt voor de rassen B.L. en L.W., doch iets lager ligt voor het ras Piétrain. Het voederverbruik wordt uitgedrukt door de hoeveelheid voeder, nodig om 1 kg. gewichtsaanwinst te bekomen. Deze uitslagen zijn momenteel zeer gunstig voor de drie rassen. De vet-vleesverhouding wordt bekomen door de volgende formule:

$$\frac{\text{rugspek} + \text{reuzel}}{\text{carré} + \text{ham} + \text{schouder}}$$

De eerste veiling voor fokvarkens op 5 mei 1966 te Brugge.

8. Huidige geldende normen.

	B.L.	Piétrain	L.W.
Groei per dag en per dier :	0,650	0,500	0,650
Voederverbruik per kg. groei :	3,400	3,700	3,400
Carré (rugstuk) % :	21,00	22,00	20,00
Ham % :	21,00	22,00	20,00
Vet-vleesverhouding :	1/4,5	1/5,5	1/4,25

Bekomen resultaten op bijzondere prijskampen

In het voorjaar van 1966 heeft West-Vlaanderen deelgenomen aan de Nationale Slachtprijskamp voor fokvarkens te Anderlecht, ter gelegenheid van de feestelijkheden van de zogenaamde 'Vetten Os'. De aldaar bekomen resultaten zijn een sprekend bewijs van de hoge kwaliteit van onze varkensstapel :

I. Afdeling der dieren uit de Selektiemesterijen : ras B.L.

1e, 2e en 3e prijs der mannelijke dieren ;

1e, 2e, 3e en 4e prijs der vrouwelijke dieren.

II. Afdeling der fokdieren, uitgekozen bij de fokkers, voor de drie rassen.

4 eerste prijzen ; 6 tweede prijzen ; 4 derde prijzen.

Op het Internationaal Landbouwsalon in Maart 1965 te Parijs, werd een Europese Confrontatie ingericht voor fok- en slachtvarkens. West-Vlaanderen heeft hieraan deelgenomen met dieren van het ras B.L. en buitengewoon gunstige resultaten bereikt, die de be-

wondering van alle techniekers en bezoekers hebben genoten. Bij de geslachte varkens, door de Franse deskundigen zelf versneden, bewaamen wij de eerste plaats met het hoogste procent vlees : 59,6 % carré + ham, en het laagste procent vet : 12,66 % rug-spek + niervet.

In oktober van het jaar 1963 heeft West-Vlaanderen deelgenomen met dieren uit het ras B.L. aan de Euro-markt-Tentoonstelling voor levende en geslachte varkens te Reggio-Emilia in Italië. Daar eveneens was het succes van onze dieren dusdanig, dat alle buitenlandse experten ten zeerste verwonderd waren over het bestaan van zulke kwaliteiten, en dat zelfs geen vergelijking mogelijk was met de door andere landen tentoongestelde varkens uit hetzelfde ras. Op de slachtdemonstratie aldaar, bewaamen wij de volgende gemiddelde resultaten : carré : 26,90 % ; ham : 26,97 % ; vet-vleesverhouding : 1/8,94.

De grootste helft van deze varkens, namelijk 53,87 %, bestond dus uit carré + ham tezamen.

De Westvlaamse varkensselectie heeft een doelbewuste richting gekozen in de veredeling van het gespierde vleesvarken met voordelige economische hoedanigheden. De bereikte resultaten alsook de belangstelling die er momenteel bestaat voor onze veredelde fokdieren vanwege de kwekers uit alle hoeken van België en ook van uit het buitenland, zijn het bewijs dat deze richting de goede is. De Westvlaamse landbouwer heeft er alle belang bij hieraan mede te werken.

tewerkstelling in west-vlaanderen

	West-Vlaanderen		Arrondissement Brugge		Arrondissement Diksmuide	
	Tewerkstelling		Tewerkstelling		Tewerkstelling	
	1964	1965	1964	1965	1964	1965
Land- en bosbouw	2.422	2.115	565	504	201	164
Visserij	1.569	1.690	596	629	11	7
Extractieve bedrijven	—	2	—	—	—	—
Voedingswarenbereiding	7.096	7.084	1.480	1.551	757	511
Drankbereiding	2.276	2.240	980	949	115	124
Tabakbewerking	573	571	227	245	98	86
Oliën en vetstoffen	895	914	13	14	—	—
Chemische nijverheid	1.783	1.905	193	216	40	31
Rubbernijverheid	602	635	11	21	4	7
Hout- en kurkbewerking	10.978	11.293	1.728	1.769	195	192
Papiernijverheid	499	510	234	229	—	—
Boekbedrijf en fotografie	2.303	2.356	1.071	1.039	17	20
Huiden- en lederindustrie	554	566	94	106	1	—
Textielnijverheid	33.121*	32.034	803	795	115	122
Kledingnijverheid	13.230	13.224	1.428	1.290	133	143
Electriciteit, gas, water	1.527	1.520	553	635	—	—
Derivaten van minerale brandstoffen	326	300	279	254	—	—
Niet-metalen delfstoffen	7.330	7.000	2.605	2.424	68	78
Metaalgieterijen	6.526	6.553	242	244	—	—
Fabricage gewoon metaal	4.654	4.833	1.579	1.503	72	76
Machineconstructie, elektrische toestellen	23.191*	23.804	11.199	10.709	146	247
Kunst- en precisiebedrijven	1.117	1.244	42	41	257	312
Diverse bedrijven	981	1.018	156	162	1	—
Recuperatie en afvalbedrijven	277	442	103	158	—	—
Totaal industriële bedrijven	119.839*	120.046	25.020	24.354	2.019	1.949
Bouwbedrijf	28.374	28.502	7.167	7.207	888	888
Transportbedrijf	3.052	3.417	940	984	67	61
Eigenlijke handel	15.208	16.037	3.642	3.866	252	268
Kredietondernemingen	2.764	2.985	673	726	32	39
Allerlei agentschappen	1.446	1.458	296	324	2	5
Totaal	19.418	20.480	4.611	4.916	286	312
Hotelbedrijf en persoonsverzorging	8.720	9.287	3.029	3.374	75	76
Overheidsdiensten en algemeen nut	11.645	12.478	3.842	4.303	226	210
Algemeen Totaal	195.039*	198.017	45.770	46.271	3.773	3.667
Aantal bedrijven met						
— 5 arbeidskrachten	12.505	12.563	3.119	3.187	511	479
5— 9 »	2.365	2.474	585	636	70	75
10— 19 »	1.329	1.394	318	322	30	31
20— 49 »	1.028	1.018	200	200	30	29
50— 99 »	389	413	81	84	9	9
100—199 »	182	184	33	30	1	2
200—499 »	86*	86	17	19	2	1
500—999 »	20	20	3	3	—	—
1000 en + »	9*	10	5	5	—	—
Totaal	17.913*	18.162	4.361	4.486	653	626

* Na correctie van verkeerd geregistreerde arbeidskrachten.

(nieuwe grenzen) op 30 juni 1964 en 1965

Bron : R.M.Z.

Arrondissement Ieper		Arrondissement Kortrijk		Arrondissement Oostende		Arrondissement Roeselare		Arrondissement Tielt		Arrondissement Veurne	
Tewerkstelling		Tewerkstelling		Tewerkstelling		Tewerkstelling		Tewerkstelling		Tewerkstelling	
1964	1965	1964	1965	1964	1965	1964	1965	1964	1965	1964	1965
434	379	308	277	184	155	197	180	218	208	315	248
—	—	1	—	793	864	8	7	—	—	160	183
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
416	476	1.023	1.076	946	1.004	1.565	1.529	461	520	488	417
155	137	466	472	92	130	277	241	155	150	36	37
30	31	180	166	—	—	12	14	2	2	24	27
—	—	44	37	12	12	821	846	5	5	—	—
19	24	493	517	997	1.052	35	59	6	6	—	—
—	—	564	581	5	5	16	19	—	—	2	2
266	288	3.969	4.060	132	130	3.509	3.517	981	1.118	198	219
32	40	105	109	—	—	125	130	3	2	—	—
105	111	527	545	160	173	308	332	105	126	10	10
40	44	48	42	48	48	28	43	291	279	4	4
542	550	23.304*	22.284	299	308	4.925	4.845	3.062	3.063	71	67
410	571	4.092	4.436	190	249	5.674	5.150	1.245	1.324	58	61
100	100	458	480	109	—	207	203	28	35	72	67
—	—	—	—	47	46	—	—	—	—	—	—
357	358	2.825	2.640	258	271	705	730	273	270	239	229
80	81	5.348	5.404	38	46	816	777	—	—	2	1
83	78	1.665	1.779	166	172	560	619	238	285	291	321
2.817	3.074	3.444	3.564	1.090*	1.266	3.564	3.966	691	704	240	274
67	58	691	756	2	1	43	57	15	19	—	—
—	—	200	183	7	13	299	318	315	339	3	3
8	25	83	164	11	15	60	69	8	8	4	3
5.527	6.046	49.529*	49.295	4.609	4.941	23.549	23.464	7.884	8.255	1.702	1.742
2.192	2.178	6.020	6.076	4.923	4.569	3.831	4.131	1.703	1.764	1.650	1.689
313	349	727	735	430	616	457	504	82	98	36	70
856	853	4.368	4.792	3.083	3.108	1.787	1.873	659	697	561	580
73	77	1.336	1.407	227	252	333	382	58	63	32	39
15	14	263	281	689	620	108	135	18	25	55	54
944	944	5.967	6.480	3.999	3.980	2.228	2.390	735	785	648	673
276	288	849	896	3.293	3.494	319	320	123	120	756	719
854	933	2.393	2.662	1.688	1.634	1.517	1.653	322	354	749	729
10.540	11.117	65.794*	66.423	19.919*	20.253	32.160	32.649	11.067	11.584	6.016	6.053
1.215	1.185	2.750	2.779	1.614	1.657	1.415	1.403	792	810	1.089	1.063
152	158	624	630	340	355	317	339	153	151	124	130
89	90	365	390	154	180	218	221	99	104	56	56
65	64	315	314	135	119	168	169	79	83	36	40
16	19	143	151	32	30	66	79	28	30	14	11
8	8	63	60	18	23	43	39	11	16	5	6
3	3	39	39	6*	5	13	14	5	4	1	1
—	—	6	7	3	2	8	8	—	—	—	—
1	1	3*	3	—	1	—	—	—	—	—	—
1.549	1.528	4.308*	4.373	2.302*	2.372	2.248	2.272	1.167	1.198	1.325	1.307

TEXTIELRUBRIEK

In de vorige rubriek werd medegedeeld dat alles liet vermoeden dat de textielactiviteit in de maanden mei-juni-juli een minder belangrijke seizoeninzinking kende dan gebruikelijk. Wegens de vertraging bij de bekendmaking der statistische gegevens kon echter geen concrete schets van de evolutie worden weergegeven.

Thans is dit wel het geval en de cijfergegevens bevestigen deze vermoedens, gesteund op enkele kontakten.

De indices zijn op zichzelf reeds duidelijk voor de hele textielindustrie.

	1965 (1953 = 100)	1966
mei	145,7	156,-
juni	142,6	158,9
juli	111,8	131,9

In de *vlasweverij* lag de produktie 10 % hoger dan tijdens het eerste semester van 1965. Dit had een gunstige weerslag op de afzet van de spinnerij. Vooral de invoer van de franse spinnerij nam toe tijdens deze periode.

De afzet van vlasweefsels nam toe zowel in binnen- als in buitenland. Op de binnenlandse markt is de verkoop van vlaslinnen met 17,5 % gestegen, bij de uitvoer 8 %. Vooral de uitvoer naar de Verenigde Staten steeg (13 %) tegenover een stabilisatie van de verkoop binnen de E.E.G. (voor de eerste maal sedert vijf jaar). Deze stabilisatie kan nochtans als bevredigend beschouwd worden gezien de vermindering van het verbruik van vlaslinnen in Frankrijk en Italië vooral.

De *tapijts*ektor kende een verhoging van zijn uitvoer met 9 % tegenover het 1e semester 1965, vooral dank zij de toename in het 2e kwartaal (1e kwartaal slechts + 4 %).

Dit globaal resultaat is vooral te danken aan de tapijten uit man-made vezels (+ 42 %) en aan de wol tapijten (+ 11 %). Anderzijds noteert men bij de jutetapijten een status-quo en bij de katoentapijten een daling van 4,5 %.

In de *épinglé*sektor stelt men een lichte herneming vast. Tijdens het 1e kwartaal lag de uitvoer nog 5 % lager dan de overeenkomstige periode van 1965. Dank zij een heel wat gunstiger 2e kwartaal is de teruggang voor het 1e semester teruggevallen tot 1 %. Terwijl de *épinglé* in wol en katoen respectievelijk met 17 % en 3 % teruggiel nam deze van kunstmatige vezels met 11,5 % toe.

In de *fluweelsektor* integendeel vertraagt de herneming tijdens het tweede kwartaal. De stijging van de uitvoer is nog slechts 8 % voor het eerste semester, tegenover 20 % in het eerste kwartaal. Tegenover een verdubbeling van de uitvoer van fluweel van katoen en een stijging van 21 % van fluweel in kunstmatige vezels staat een teruggang van 6 % voor wollen fluweel en 13 % voor fluweel in vlas.

Alhoewel men nog niet over de statistische gegevens van het derde kwartaal beschikt kan men nochtans vooruitzetten dat de herneming na het verloop minder krachtig was dan men had verwacht. Dit is vooral het geval in de sektor tapijten en in de gehele textielmarkt in Duitsland waar het verbruik een karakteristieke vertraging blijkt te ondergaan. Men vreest ook dat de opgang in de sektor katoenfluweel zal gebroken worden wegens annulatie van orders uit de U.S.A.

Ongerustheid is ook ontstaan in de *épinglé*sektor daar men vreest dat bij de afschaffing van de bijkomende invoertaks van 10 % in Engeland met einde november andere beperkende maatregelen zouden worden in voege gebracht.

Bij de vlasweverij durft men geen verdere verbetering meer voorspellen maar handhaving op het huidig verbeterde peil zodat men voor het gehele jaar 1966 een gunstig produktie- en uitvoercijfer zal bereiken, dicht bij het vroegere rekord.

Daar andere sektoren zoals de traditionele katoenspinnerij, katoenweverij en wolspinnerij opvallende verzwakkingen kennen, is men de overtuiging toegedaan dat de belangrijke heropleving van de textielnijverheid tijdens het 1e semester 1966 slechts een strovuur zal zijn geweest. De verzwakking is duidelijk merkbaar. De gedeeltelijke werkloosheid heeft reeds haar intrede gedaan bij heel wat textielfirma's.

A. Dequae.

VLASVEZELBEREIDING

De overgang van zomer naar winter betekent voor de vlasbereiding het stopzetten van het roten en een overschakeling van de werkkrachten op het zwingelen. De daaruit voortvloeiende verhoogde aanvoer van spinklare vlasvezels heeft geen voldoende tegenpartij gevonden bij de afzet.

Het Verenigd Koninkrijk is de belangrijkste verbruiker van het Kortrijks vlas. Bij deze voorname afnemer beherrs de kredietbeperking en de hoge rente het handelsbeleid. De aldus ontstane rem op de voorraadvooring wordt nog aangetrokken door de twijfel welke over de verdere evolutie van de zakengang hangt tengevolge van de voorziene afschaffing van het speciaal importrecht op vlagarens en -geweefsels.

Volgens recente publicaties is de produktie van de Franse vlasweverij gevoelig verminderd en dit heeft een nadelige repercussie gehad op de activiteit van de Franse spinnerijen. De aankopen van vlasvezels door de nationale industrie op de Franse markt zijn teruggelopen en de vezelproduktie die door een belangrijke steun- en aanwakkeringsubsidiëring werd opgedreven, hevelt de produktieoverschotten over naar de naburige landen. De Kortrijkse vlasmarkt krijgt aldus het leeuwenaan-deel van de Franse excedenten te verteren.

De Belgische vlasspinnerij en -weverij boekten daarentegen een verhoging van de produktie maar deze vitaliteit in eigen midden volstond niet om ongunstige markt-

invloeden bij de afzet van vlasvezels te neutraliseren. De vlasvezelmarkt is nog steeds overbelast en de prijzen blijven beneden het Belgisch rendabiliteitsniveau.

Het Algemeen Belgisch Vlasverbond voert een energieke actie om de vlasproduktie onder gemeenschappelijk Europees beleid te brengen, en is er in geslaagd in dit optreden de steun te verwerven van de Internationale Confederatie voor Vlas en Hennep. Een door genoemde organisatie in die zin voorgedragen motie werd aangenomen om als algemeen goedgekeurd verzoekschrift te worden ingediend bij de E.E.G.-autoriteiten.

Intussen blijken de plaatselijke autoriteiten niet onverschillig te staan ten aanzien van de malaise in de vlassector. In de provincieraad werden de moeilijkheden van de vlassector besproken en onder de voorgestelde oplossingen werd het toepassen van het Verdrag van Rome als de meest dringende en de belangrijkste taak van de Overheid geciteerd.

Op een talrijk bijgewoond gespreksforum, ingericht door de s.v. Vlascoop en het Landbouwcomité van West-Vlaanderen, werd eveneens besloten met een motie aan de bevoegde ministers om onverwijld en uiterlijk tegen 1 juli 1967 over te gaan tot het instellen van een gemeenschappelijke vlasspolitiek in E.E.G.-verband.

Intussen is de schaarste aan arbeidskrachten overgeslagen naar een tijdelijke werkloosheid en men vreest dat bij het uitblijven van ingrijpende overheidsmaatregelen de Leiestreek opnieuw een gewest met structurele werkloosheid zal worden.

A. Delbeke.

ZEEVISSERIJ

De visaanvoer door de Belgische vissersvaartuigen blijft kwantitatief gezien de jongste vijf jaar een opmerkelijk stabiel karakter vertonen. Met uitzondering van het jaar 1963, dat door ongewoon hoge tongenvangsten gekenmerkt was, schommelt de aangevoerde hoeveelheid thans jaarlijks rond de 48 miljoen kg. Ook in 1966 bevoogde de aanvoer zich op nagenoeg hetzelfde niveau en zal zeer waarschijnlijk een gelijkaardig cijfer worden bereikt.

Toch dient er op belangrijke verschuivingen gewezen te worden wat de diverse categorieën onderling betreft. Zo steeg het aanvoergewicht van bodemvis met 2 %, dat van schaal- en weekdieren met 8 %, terwijl het opgelopen verlies op rekening van de pelagische vissoorten te schrijven is.

De pelagische visserij, d.i. de visserij op haring, makreel en sprat, gaat van jaar tot jaar achteruit. Voor twintig jaar beliep de aanvoer van haring alleen ongeveer een derde van alle vangsten; thans belooft dit nog amper 2 %. Oorzaken zijn o.m. het verdwijnen van de haring van de traditionele nabijgelegen visgronden, wat voor de Belgische reders langere reizen met hogere kosten meebrengt, en anderdeels de stijgende concurrentiële druk van het buitenland, in casu Nederland en de Scandinavische landen.

De totale aanvoerwaarde, die in 1964 600 mln F bedroeg, steeg tot 690 mln F in 1965, hetgeen een meeropbrengst van 15 % betekende. Deze stijging was in overwegende mate te danken aan de hoge prijzen van tong op de internationale markt, gekoppeld aan een normale Belgische aanvoer van dit hoogwaardig produkt, alsmede een relatieve tongenschaarste in het buitenland.

Dit jaar zijn de tongenprijzen tot een normaal peil teruggelopen, terwijl een lichte prijsstijging wordt vastgesteld bij de overige variëteiten bodemvis.

De totale opbrengst voor 1956 zal het rekorde cijfer van het vorige jaar niet kunnen bereiken, maar er vermoedelijk niet ver van verwijderd blijven. Een totaal resultaat van 675 tot 680 mln F ligt in de lijn der verwachtingen, wat slechts een terugloop met 2 tot 3 % zou betekenen.

Voor de negen eerste maanden van dit jaar valt een lichte daling van de gemiddelde prijs per kg te noteren, nl. 14,63 F tegen 14,73 F in de overeenstemmende periode van 1965. Dit huidige prijsgemiddelde overtreft evenwel met ruim 15 % het gemiddelde van de jaren 1962-1964.

De bemannings-schaarste op de Belgische vissersvloot houdt aan en blijft het knelpunt voor de produktiesector. Er schijnt echter een einde te komen aan de voortdurende afname van het aantal gemonsterde vissers; de jongste peilingen wijzen op een duidelijke neiging tot stabilisatie.

Bij maximale bedrijvigheid bedraagt het aantal opvarenden nu reeds een paar jaar lang ongeveer 1.460 man. Het werkelijk bemanningstekort wordt op 100 tot 150 eenheden geschat.

Het modernisatieproces van de Belgische vissersvloot evolueert verder op bevredigende wijze. De veranderingen in de structuur van de vloot vertonen een dubbel aspect. Tegenover de bestendige vermindering van het aantal vaartuigen, staat een geleidelijke toename van de in de vloot belegde kapitalen, hetgeen resulteert in een voortdurende aangroei van de tonnage en het motorvermogen.

In de loop van 1965 werden 21 eenheden aan de vloot toegevoegd, terwijl er 26 aan onttrokken werden. Tonnage en motorvermogen liepen evenwel op met resp. 579 BRT en 3.893 PK.

Tegen einde 1966 zal de vloot met nog een twintigtal nieuwe vaartuigen verrijkt zijn, terwijl de verliezen door schipbreuk of schrapping de dertig eenheden zullen overschrijden. Toch wordt ook voor 1966 een verdere toename verwacht van de globale tonnenmaat en het motorvermogen.

W. Van Roosc.

GEBOUWEN EN WONINGEN IN WEST-VLAANDEREN

Het Studie bureau van de Westvlaamse Economische Raad maakte een analyse van de zopas gepubliceerde

'Statistiek over gebouwen en woningen — 1964', opgemaakt en verspreid door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tussen 1957 en 1963 werden in West-Vlaanderen gemiddeld 4.396 woongebouwen per jaar gebouwd, tegenover 31.744 voor het Rijk. Het jaarlijks bouwvolume was echter sterk afwijkend. Zo werden in West-Vlaanderen in 1957 circa 4.400 woongebouwen voltooid en in 1960 circa 4.800; in 1963 daalde het aantal voltooide woongebouwen tot 3.700; in België in zijn geheel bleef echter de stijging aanhouden van 1957 tot 1961 om daarna eveneens te dalen.

In 1957 realiseerde West-Vlaanderen 14,0 % van de voltooide gebouwen in het Rijk. In 1958 werd zelfs 14,6 % bereikt, terwijl dit cijfer in 1961 tot 1963 stagneert rond 13,3 %. Wat dit laatste betreft kan nog worden aangestipt dat bij de ingediende bouwaanvragen in 1964, het verhoudingscijfer van West-Vlaanderen t.o.v. het Rijk 15,2 % bedraagt.

Voltooide woongebouwen

	W.-Vl.	Index	Het Rijk	Index	$\frac{W.-Vl.}{Rijk} \times 100$
1957	4.374	100,—	31.150	100,—	14,—
1958	4.322	98,8	29.510	94,7	14,6
1959	4.563	104,3	33.045	106,1	13,8
1960	4.864	111,2	34.129	109,6	14,3
1961	4.678	107,—	35.233	113,1	13,3
1962	4.172	95,4	31.446	101,—	13,3
1963	3.707	84,8	27.693	88,9	13,4

Naast de statistiek van de gebouwen bestaat er ook een statistiek over de voltooide woningen in deze gebouwen. In 1957 werden er in West-Vlaanderen 5.411 woningen gebouwd, tegenover 41.453 voor het Rijk, zijnde 13,1 %. Dit verhoudingscijfer steeg tussen 1957 en 1963 ten hoogste tot 14,3 %.

Voltooide woningen

	W.-Vl.	Index	Het Rijk	Index	$\frac{W.-Vl.}{Rijk} \times 100$
1957	5.411	100,—	41.453	100,—	13,1
1958	5.519	102,—	38.998	94,1	14,2
1959	6.069	112,2	42.346	102,2	14,3
1960	6.155	113,7	46.841	113,—	13,1
1961	6.762	125,—	49.030	118,3	13,8
1962	5.881	108,7	43.803	105,7	13,4
1963	5.217	96,4	38.029	91,7	13,7

Zeer merkwaardig is de evolutie van de verhouding van het aantal woningen tot het aantal gebouwen, uitsluitend of hoofdzakelijk voor bewoning bestemd. In 1957 waren er voor het Rijk per voltooid woongebouw gemiddeld 1,33 woningen. In 1963 was dit opgeklommen tot 1,37. West-Vlaanderen kende in 1957 nog maar een verhouding van 1,24 om in 1963 reeds 1,41 te bereiken.

Dit wijst op een verhoging van het aantal appartementsgebouwen voor bewoning in het Rijk en tevens op een nog snellere stijging in de provincie West-Vlaanderen. Dit laatste is echter grotendeels te wijten aan de toestand aan de kust. In 1963 waren er immers per woongebouw 2,47 woningen in het arrondissement Veurne, 2,25 in het arrondissement Oostende en 1,51 in het arrondissement Brugge. In alle andere arrondissementen lagen de verhoudingscijfers tussen 1,01 en 1,05, wat zeer laag beneden het nationaal cijfer is.

Aantal woningen per voltooid woongebouw

Arrondissement	1957	1959	1961	1963
Brugge	1,33	1,44	1,41	1,51
Diksmuide	1,01	1,17	1,00	1,01
Ieper	1,02	1,01	1,03	1,05
Kortrijk	1,04	1,03	1,06	1,03
Oostende	1,72	2,10	2,70	2,25
Roeselare	1,02	1,00	1,01	1,03
Tielt	1,00	1,00	1,00	1,02
Veurne	1,70	1,92	2,62	2,47
W.-Vlaanderen	1,24	1,33	1,45	1,41
Het Rijk	1,33	1,28	1,39	1,37

GROEI VAN HET BEDRIJFSLEVEN IN WEST-VLAANDEREN

Het Studiebureau van de Westvlaamse Economische Raad ontleedde het Jaarverslag 1965 van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid inzake de tewerkstelling per bedrijfstak in de provincie West-Vlaanderen. Er werd een vergelijking gemaakt tussen 1964 en 1965 binnen de nieuwe grenzen.

Aan de gegevens werd een correctie aangebracht in de metaalnijverheid; in de textielsector dient eveneens opgemerkt te worden dat een duizendtal tewerkgestelden in 1964 nog in het arrondissement Kortrijk ingeschreven stonden, terwijl zij in 1965 naar het arrondissement Moeskroen werden overgeschreven. Dit laatste is zeer belangrijk, omdat de textielsector tussen 1964 en 1965 theoretisch een teruggang kende van 34.221 op 32.034 tewerkgestelden, zijnde een verlies van 2.187 eenheden.

In werkelijkheid ligt deze teruggang in een grootheidsorde van ongeveer duizend arbeidsplaatsen, wat toch nog de grootste verliespost betekent. Daarnaast is er immers een teruggang van 330 eenheden in de glas- en keramieknijverheid, van 186 bezoldigde personen in de landbouw en van een 50-tal personen in de konfektie, de voeding, de drankbereiding en de elektriciteit samen.

De industrietakken in groei zijn: de metaal (+ 819), de houtverwerking (+ 315), de kunst- en precisienijverheid (+ 127), de chemische nijverheid (+ 122). Globaal echter kent de nijverheid een stabilisering van haar tewerkstelling op een niveau van ongeveer 120.000 tewerkgestellten. Een statistisch verlies tussen 1964 en 1965 van 576 eenheden is inderdaad te wijten aan de hogergeciteerde registratieafwijking, zodat er van een winst van ongeveer 200 personen kan gesproken worden.

De aangroei van de tertiaire sektor daarentegen is merkwaardig. De handelsdiensten stegen van 28.138 arbeidsplaatsen in 1964 naar 29.767 arbeidsplaatsen in 1965, hetzij een vermeerdering van 1.629 eenheden. Zij worden daardoor ook de derde belangrijkste bedrijfstak in West-Vlaanderen, na de metaalnijverheid (35.190 tewerkgestellten) en de textielnijverheid (32.034 tewerkgestellten).

De aan de R.M.Z. onderworpen tewerkgestellten in overheidsdiensten kenden een stijging van 833 eenheden, de sektor vervoer van 365 eenheden en de bouw van 128 eenheden.

N.V. Westvlaamsche Betonwerkerij

73, ST.-PIETERSKAAI

BRUGGE

Tel.: 150.71 - 150.72

BETONPRODUKTEN VOOR

Bouw & Wegeniswerken

De correcties, die dank zij de uitsplitsing per bedrijfstak konden worden doorgevoerd, laten toe de groei van het Westvlaams bedrijfsleven te situeren op ongeveer 1,5 % tussen 1964 en 1965; in het Rijk bedroeg de groei van de tewerkstelling 1 %.

Groei tewerkstelling per bedrijfssector in West-Vlaanderen (nieuwe grenzen) - 1964-65

	1964	1965	Vershil 64-65
Landbouw - visserij	3.991	3.805	- 186
Extraktieve bedrijven	—	2	+ 2
Textiel	34.221*	32.034	- 2.187*
	33.121**		- 1.087**
	34.054*		+ 1.136*
Metaal	34.371**	35.190	+ 819**
Hout	10.978	11.293	+ 315
Konfektie	13.230	13.224	- 6
Voeding	7.096	7.084	- 12
Niet-metalen delfstoffen	7.330	7.000	- 330
Drankbereiding	2.276	2.240	- 36
Boek en Fotografie	2.303	2.356	+ 53
Chemie	1.783	1.905	+ 122
Elektriciteit	1.527	1.520	- 7
Kunst en precisie	1.117	1.244	+ 127
Oliën	895	914	+ 19
Overige industrie	3.812	4.042	+ 230
Totaal industrie	120.622*	120.046	- 576*
	119.839**		+ 207**
Bouw	28.374	28.502	+ 128
Vervoer	3.052	3.417	+ 365
Handel en diensten	28.138	29.767	+ 1.629
Overheidsdiensten	11.645	12.478	+ 833
Alg. Totaal	195.822*	198.017	+ 2.195*
	195.039**		+ 2.978**

* Gegeven, medegedeeld door de R.M.Z. - Jaarverslag 1964.

** Na correctie in de metaalnijverheid, arr. Oostende (+ 317 eenheden) en de textielnijverheid, arr. Kortrijk (- 1.100 eenheden, benaderend cijfer).

GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ

de eerste van het land

Alle Bankverrichtingen - Kredietverleningen - Financieringen
- Geldbeleggingen, enz...

ten dienste van allen

Talrijke agentschappen en Burelen verspreid over geheel
West-Vlaanderen

dus ook Uw bank

Administratieve Zetels :

BRUGGE, Vlamingsstraat 58

KORTRIJK, Waterpoort 1

CASINO - KURSAAL OOSTENDE

GASTRONOMISCHE WEEKEINDEN

14de « RONDE DER GROTE FRANSE MEESTERKOKS »

7 jan. 1967 : **Restaurant de Paris** – Lille (Nord)
14 jan. 1967 : **Hôtel de la Poste** – Saint Galmier (Loire)
21 jan. 1967 : **Casino Municipal** – Biarritz (B. Pyrénées)
28 jan. 1967 : **Restaurant de la Mère Guy** – Lyon (Rhône)
4 feb. 1967 : **Restaurant Potel-Etoile** – Paris
18 feb. 1967 : **Au Péché Mignon** – Pithiviers (Loiret)
25 feb. 1967 : **Hôtel Poste et Golf** – Luchon (Hte Garonne)

4 maart 1967 : **Restaurant de Paris** – Arbois (Jura)
11 maart 1967 : **Hôtel de la Marine** – Caudebec-en-Caux
(S.M.)
18 maart 1967 : **Casino** – Enghien-les-Bains (S. & O.)
8 april 1967 : **Les 13 Assiettes** – Pontaubault (Manche)
15 april 1967 : Te bepalen
22 april 1967 : **Restaurant-Hôtel « Le Cagnard »** –
Haut-de-Cagnes (A.M.)

DEELNEMINGSVOORWAARDEN OP HET DINER VAN ZATERDAGAVOND :

2 personen : **800 F**

1 persoon : **550 F**

UITNODIGING, door de Kursaal-directie : logies van zaterdag op zondag (+ ontbijt), in een eerste-rangshotel van Oostende.

PLAATSBESPREKING EN INLICHTINGEN : Casino-Kursaal Oostende

— Tel. : (059) 751.11

Van **NOVEMBER 1966** tot **MAART 1967** :

INTERNATIONAAL FESTIVAL VAN DE VAKANTIEFILM

Inlichtingen : Tel. : (059) 751.11

LANDBOUW

In het kader van de Europese Economische Gemeenschap werden onlangs belangrijke beslissingen getroffen die voor de evolutie van de suikerbieten teelt in onze provincie van primordiale betekenis kunnen zijn.

Het Westvlaams suikerbietenareaal werd sinds 1953 gevoelig uitgebreid. Het steeg van 6.183 ha in dit jaar tot 11.067 ha in 1965. Deze aangroei was aanzienlijk groter dan de toename voor gans het land, aangezien het aandeel van West-Vlaanderen in het rijksareaal tijdens dezelfde periode steeg van 10,6 % tot 16,9 %. De groeiende belangstelling voor de suikerbieten teelt in West-Vlaanderen tijdens het jongste verleden dient vooral gezocht in de minder goede vlassoogsten ingevolge ongunstige weersomstandigheden en in de lage prijzen bekomen voor het strovlas mede als gevolg van de heersende crisis in de vlasvezelbereidingsnijverheid.

Suikerbieten vormen een uitstekend gewas in de vrucht-afwisseling en leveren daarbij een grote hoeveelheid koppen en pulp die op een voordelige wijze langs de veestapel kunnen worden gevaloriseerd. Vooral om beide redenen geniet deze vrucht de bijzondere belangstelling van de landbouwers die over passende gronden beschikken.

Met ingang van 1 juli 1968 treedt de gemeenschappelijke markt voor suikerbieten in werking. In gans de Europese Economische Gemeenschap zal eenzelfde basisprijs worden toegepast. De gewaarborgde minimumprijs bedraagt 850 F per ton bieten met een suikergehalte van 16°. Aan België werd een gewaarborgd suikerkwantum van 550.000 ton toegekend. Deze beslissing betekent voor de Belgische landbouw dat aan ons land niet alleen een hoog suikerkwantum wordt gewaarborgd maar daarbij een behoorlijke prijs wordt verzekerd.

Op basis van de gemiddelde productiecijfers die de laatste jaren werden bereikt, zal België ongeveer 80 à 90.000 ha suikerbieten mogen voortbrengen. Bij het voorstellen van een areaal moet evenwel worden rekening gehouden met de grote schommelingen die van jaar tot jaar kunnen optreden zowel wat de opbrengst aan bieten als de rijkheid ervan betreft. Zelfs onder dit voorbehoud laat de beslissing van de E.E.G.-autoriteiten een uitbreiding toe van de Belgische suikerbieten teelt waarvan de Westvlaamse landbouwers onbetwistbaar dankbaar gebruik zullen maken.

Als concurrerende teelt van het vlas kan de expansie van de suikerbietbezaaiingen een grotere regressie van het vlasareaal tot gevolg hebben. Tevens kan het een verminderde belangstelling voor de cichoreiteelt doen ontstaan waar een prijsverhoging van de cichoreiwortel aan de teler zich eveneens kan opdringen.

L. Bockstaete.

DRUKKERIJ STROBBE IZEGEM

BIEDT DE VLAAMSE HANDEL EN INDUSTRIE
HAAR VEELZIJDIGE MOGELIJKHEDEN AAN

FORMULIEREN MET CARBONE
DRUKWERKEN VOOR DE BOEKHOUDING
SETS IN HET CARBONLOOS NCR-PAPIER
ALLE MODERNE KANTOORARTIKELEN
UITGAVEN VOOR DE SOCIALE WETGEVING
KETINGFORMULIEREN

EEN NAAM MET FAAM

DRUKKERIJ STROBBE □ IZEGEM
KASTEELSTRAAT 1 TEL. 051/323.45 / 2 L.

Gelukwensen

De Westvlaamse Economische Raad heeft in een telegram zijn gelukwensen aangeboden aan de Heer A. Van Acker naar aanleiding van zijn herkiezing als Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Toeristische index — Kust en Achterland 1966

Op enkele posten na zijn thans alle componenten gekend van de toeristische index van de Kust en Achterland, opgemaakt door het Westvlaams Economisch Studiebureau in opdracht van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme en Westtoerisme.

De index voor het toeristisch seizoen 1966, die de periode mei-september beslaat, bedraagt 103,3 t.o.v. de nieuwe basisperiode mei-september 1965. Hieruit leidt men af dat de toeristische bedrijvigheid een aangroei van 3,3 % vertoont in vergelijking met vorig jaar. Deze aangroei is in 1966 bepaald kleiner dan in de vorige twee jaren toen een vermeerdering van 11,5 % en 6,2 % werd gerealiseerd. Twee opeenvolgende seizoenen met eerder ongewoon ongunstige weersomstandigheden en een Spanje-psychose bij de Britten mogen hierbij als de voornaamste oorzaken worden aanzien.

Deze aangroei van 3,3 % is de resultante van uiteenlopende resultaten per seizoenmaand en indexcomponent. Wat de maandcijfers betreft vertoont de maand mei een aangroei van 21 % t.o.v. dezelfde maand van vorig jaar. Deze sterke expansie is te wijten aan de verschuiving van enkele feestdagen hetgeen trouwens resulteert in de hoogte van de index voor de maand juni (— 3,3 %). Het hoogseizoen vertoonde aanvankelijk een geringe expansie (juli + 1,7 %); mede ten gevolge van de verbetering van de weersomstandigheden steeg de index van de maand augustus met 5,0 %. Merken we echter volledigheidshalve aan dat augustus 1965 eerder een tegenvaller was inzake weersomstandigheden. Het seizoen werd afgesloten met een bevredigende septembermaand (+ 3,4 %).

Niet alle logiesvormen kenden eenzelfde beweging. In de hotellerie (inclusief pension) daalde het overnachtingcijfer met 6,3 %; eenzelfde vermindering werd vastgesteld inzake het verhuren van villa's. Daarentegen groeide het aantal logeernachten aan in de huurappartementen, de campings en de vakantiekolonies.

De deelindex van de overnachtingen vertoont wel een zekere dispariteit met het verloop van de andere deelindexcijfers, met name de afdelingen verkeer, handelszaken en de activiteiten van de instellingen voor openbaar nut. Elk van deze drie subindexcijfers wijst op een toename van de toeristische bedrijvigheid. Inzonder dient nog gewezen op de verdere aangroei van het ééndagstoerisme (+ 7,9 %) hetgeen blijkt uit de bezettingcijfers op de Westvlaamse toeristische wegen. Sprekend terzake zijn de cijfers voor de maand juli. Daar waar de globale index slechts een toename van 1,7 % vertoont, vermeerderde het aantal wagens op de Westvlaamse wegen met een toeristisch karakter met 6,8 %.

Ontwikkelingsbeleid in de Verenigde Staten

De heer Van der Stichele, Economisch Adviseur bij Leiedal, keerde zopas terug uit de Verenigde Staten, waar hij, dank zij het Eisenhower Exchange Fellowships, gedurende een verblijf van zes maand een onderzoek heeft geleid naar de initiatieven en het beleid van de lokale en centrale overheid in verband met groei en ontwikkeling.

Maandag 17 oktober hield de heer Van der Stichele in het Vormingsinstituut te Kortrijk een voordracht-avond over het ontwikkelingsbeleid van de overheid in de Verenigde Staten.

In zijn voordracht handelde de spreker over de verscheidene vormen van ontwikkelingsbeleid bij de Federale regering, bij de verschillende staatsregeringen en bij de stads- en gemeentebesturen. Uit deze uiteenzetting bleek dat ook in de Verenigde Staten heel wat overheidssteun wordt toegekend bij de ontwikkeling van een streek of een gemeente.

De planning en de uitvoering van de investering gebeurt er echter uitsluitend op het vlak van de gemeente.

Als besluit maakt de spreker een vergelijking tussen het ontwikkelingsbeleid in ons land en dit in de Verenigde Staten.

Onder de talrijke aanwezige personaliteiten die de conferentie bijwoonden bevond zich oud-premier T. Lefèvre, oud-minister A. De Clerck, Voorzitter van Leiedal; de heren A. Lavens, volksvertegenwoordiger, P. Monballyu, bestendig afgevaardigde, O. Vanneste, directeur W.E.S., J. Pattijn, directeur der Westvlaamse Interkommunales, R. Depaeppe, directeur van Bruggen en Wegen, M. Gunst, directeur van Stedebouw, de heer Burgemeester van Kortrijk en talrijke burgemeesters uit de streek.

Frans-Belgische kontaktdag voor goudsmederij

Op initiatief van de v.z.w. 'Handel en Nijverheid', waarvan het sekretariaat voor West-Vlaanderen bij de Westvlaamse Economische Raad berust, werd op 3 oktober een kontaktdag voor goudsmederijartikelen belegd te Kortrijk.

Deze vergadering werd georganiseerd door de Syndikale Kamer der juweel-, uurwerk- en goudsmederijfabrikanten van Kortrijk, onder de bescherming en met de medewerking van de Heer Consul-Generaal van België te Rijsel, de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel en de Westvlaamse Economische Raad.

Op deze kontaktdag werd door de juweelfabrikanten van Kortrijk aan de juweelhandelaars uit het Noorden van Frankrijk de gelegenheid geboden tot het bezichtigen van hun kollekties. Tevens werd een bezoek gebracht aan het Vormingsinstituut, waar kursussen in de goudsmeedkunst gegeven worden.

Aan deze kontaktdag namen een dertigtal Franse firma's deel.

Propaganda voor wintertoerisme aan onze kust

Een afvaardiging van Westtoerisme heeft half oktober een korte reis gemaakt naar Duitsland om de laatste voorbereidingen te treffen voor een actieve propaganda-campagne ten bate van het wintertoerisme aan de Belgische kust.

Besprekingen werden o.a. gevoerd met de directies van verscheidene grote bladen, die een efficiënte redactionele steun beloofden voor dit initiatief. In de vier belangrijkste bladen van het gebied, waaruit de meeste Duitse wintertoeristen te verwachten zijn, zullen van eind oktober tot half januari, regelmatig grote advertenties verschijnen om weekendgasten naar onze kust te trekken. In deze advertenties wordt de nadruk gelegd op de thema's 'gezondheid aan zee' en 'gastronomie'. Ook de Kursaal van Oostende werkt mede aan dit initiatief.

De uitstalramen van het Belgisch bureau voor toerisme in Düsseldorf staan eveneens in het teken van de winterweekends. In het station van Keulen, zomede in de bureaus van een groot dagblad in het centrum van Keulen worden ook uitstalramen in die zin ingericht.

In het voorjaar 1967 wordt dan in hetzelfde gebied een grootscheepse campagne voor het zomerseizoen ingezet, waarvoor Westtoerisme de samenwerking hoopt te verkrijgen van alle kustgemeenten.

Vestigingen in de industriezone Heule-Kuurne

In de industriezone Heule-Kuurne werden tot op heden ongeveer 24 ha door een twaalfstal bedrijven aangekocht. Acht van deze bedrijven zijn reeds in werking en stellen gezamenlijk circa 600 personen tewerk.

In het derde trimester van 1966 werden gronden aangekocht door de R.T.T. voor een opslagplaats, door de firma Defranq voor de uitbreiding van het bestaande bedrijf en de firma Mulleman voor een petroleum-opslagplaats.

Nieuwe bedrijfsgebouwen te Izegem

De Drukkerij Strobbe bouwt te Izegem een nieuwe bedrijfsruimte. De nieuwe bedrijfsgebouwen, bestaande uit een verbindingsgebouw met de bestaande hoogbouw en de grote werkhal in twee niveaus van elk ongeveer 3.000 m², worden hoofdzakelijk opgetrokken uit geprefabriceerde betonelementen. Door deze uitbreiding wordt de nuttige oppervlakte méér dan verdubbeld.

De moerassige ondergrond maakten 157 heipalen noodzakelijk met een gemiddelde lengte van 10 tot 12 meter. De tewerkstelling van ongeveer 150 personen blijft vooralsnog dezelfde, maar door een verdere standaardisatie en reorganisatie zal een capaciteitsverhoging worden bereikt.

De nieuwbouw zal klaar komen eind 1967.

Gespreksdag Heuvelland

In aanwezigheid van de heer J. Piers, Minister-Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt en voor het Toerisme en de heer H. Smisaert, Bestendig Afgevaardigde, werd te Kemmel op initiatief van de culturele streekvereniging 'De Corneblomme', de vereniging voor vreemdelingenverkeer 'Westvlaamse Bergen' en de coöperatieve voor streekontwikkeling s.v. Heuvelland een gespreksdag georganiseerd met als thema: 'De ontwikkelingsmogelijkheden van het Westvlaams Heuvelland'. Na de inleiding van Dr N. Vanhove en de heer P. Kempynck schetste de heer J. Hardeman, contactsecretaris van de werkgroep Heuvelland, het opbouwplan voor het Heuvelland. Hierdoor kregen de gemeentebesturen en de geïnteresseerde verenigingen inzicht inzake de doelstellingen van de opgerichte coöperatieve S.V. Heuvelland. Tevens werd de oprichting aangekondigd van de 'Welvaartsstichting Heuvelland', bedoeld als contactorgaan tussen de gemeentebesturen van het Heuvelland. Deze welvaartsstichting zou zich vooral inlaten met de problematiek van de streek op het vlak van toerisme en de sociaal-kulturele infrastructuur.

Wergroep toeristische aktie in Groot-Brittannië

Op initiatief van de heer J. Piers, Minister-Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt en voor het Toerisme, werd op 7 oktober in het Provinciaal Hof, in aanwezigheid van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Voorzitter van Westtoerisme, en de heer A. Haulot, Commissaris-Generaal voor Toerisme, een vergadering belegd met de leden van de raad van beheer van Westtoerisme, vertegenwoordigers van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme, het Westvlaams Economisch Studie-bureau en de privé-sektor, teneinde de oorzaken van de terugloop van het Brits toerisme aan de Belgische kust te besturen en maatregelen te nemen voor een aktie t.a.v. het komend toeristisch seizoen. Benevens de inleidingen van L.R.A. Verheyden, Adjunct Commissaris-Generaal, A. Rigaux, Directeur Dienst voor Toerisme te Oostende, gaf Dr N. Vanhove, Wetenschappelijk medewerker W.E.S., een overzicht van de voornaamste karakteristieken van de evolutie van het Brits toerisme aan de Belgische kust en een synthese van de resultaten van de motivatiestudie bij de Britse toeristen in het kader van een doelmatige actie op de Britse markt. Op grond van de hieropvolgende discussie werd door de Heer Minister de oprichting van een beperkte werkgroep voorgesteld met als opdracht de uitwerking van concrete maatregelen.

Congres A.I.E.S.T.

De heer O. Vanneste, directeur W.E.S., werd op het 17e congres van de Association Internationale d'Experts scientifiques du Tourisme (A.I.E.S.T.) te Spetsai (Griekenland) aangesteld als algemeen verslaggever van de inleidingen en discussies over de economisch-theoretische benaderingen van het vestigingsvraagstuk in het toerisme.

Westvlaamse Interkommunales

Op 8 december ging een buitengewone vergadering door van de drie Westvlaamse Interkommunales. Door de heer J. Pattyn, directeur, werd een overzicht gegeven van de werkzaamheden van de drie interkommunales. Tevens heeft de algemene vergadering volgende nieuwe vennoten aanvaard :

W.I.E.R. : Brugge, Meulebeke, Koksijde, St.-Andries, Wielsbeke, Tielt, Woumen. Dit brengt het totaal aantal gemeenten-vennoten op 58.

W.I.H. : Brugge, Dranouter, Dudzele, Elverdinge, Gits Hoogstade, Houtem, Lissewege, Koksijde, Koolskamp, Rollegem-Kapelle, Tielt, Westrozebeke, Wielsbeke, Woumen. Dit brengt het totaal aantal gemeenten-vennoten op 69.

W.I.T.A.B. : Dranouter, Elverdinge, Gits, Hoogstade, Koksijde, Koolskamp, Lissewege, Rollegem-Kapelle, St.-Baafs-Vijve, Tielt, Westkapelle, Westrozebeke, Wielsbeke, Woumen, Zevokote. Dit brengt het totaal aantal gemeenten-vennoten op 74.

W.I.E.R.

Industrieterrein Diksmuide : de infrastructuurwerken (wegen en riolering) voorzien in de eerste fase van uitrusting van het industrieterrein, kwamen op 30 november in openbare aanbesteding.

De raming van deze werken bedraagt ongeveer 20.000.000 F. Ze worden uitgevoerd in opdracht van de W.I.E.R. en zijn gesubsidieerd door het Ministerie van Openbare Werken in het kader van het plan van de Westhoek.

Industrieterrein Veurne : de eerste fase van infrastructuurwerken (wegen en riolering) op het industrieterrein langs de Lovaart kwamen op 30 november in openbare aanbesteding. De raming van deze werken bedraagt ongeveer 24.000.000 F. Evenals voor Diksmuide worden deze werken, uitgevoerd in opdracht van W.I.E.R., gesubsidieerd door het Ministerie van Openbare Werken in het kader van het plan van de Westhoek.

Industrieterrein Ieper : de bundel van infrastructuurwerken berust voor het ogenblik voor goedkeuring bij het bevoegde Ministerie. Ondertussen is een aanvang genomen met de onderhandelingen voor de aankoop van de gronden van het industrieterrein op het grondgebied Ieper.

Industrieterrein Tielt : het industrieterrein 'Galgeveld', gelegen langs de nieuwe omleidingsbaan van Tielt, richting Deinze, is reeds gedeeltelijk eigendom van de W.I.E.R. Onderhandelingen voor de aankoop van de totale oppervlakte ($\pm$ 18 ha) zijn aan gang. De omleidingsbaan is in aanleg. Deze werken worden uitgevoerd door het Bestuur van Bruggen en Wegen. Wegens de talrijke aanvragen tot vestiging, waardoor praktisch de totaliteit van de oppervlakte ingenomen is, werd in overleg met het gemeentebestuur een ont-

werp tot uitbreiding van het huidige terrein opgemaakt.

Industrieterrein Izegem - Kachtem : wegens de zeer lage ligging van de gronden van het industrieterrein, werd de valorisatie in verscheidene fasen gepland. In een eerste fase van realisatie werden door het Ministerieel Comité voor 1966 en 1967 kredieten ter beschikking gesteld voor volgende werken : onteigeningen en werken voor verbreding van kanaal, wegen- en rioleringswerken op het industrieterrein, onteigeningen van de gronden op het industrieterrein. De overtollige gronden, die wegens de verbredingswerken aan het kanaal vrij komen zullen aangewend worden voor de ophoging van het industrieterrein.

Voor het ogenblik is het Comité tot Aankoop volop bezig met de verwerving van de gronden.

W.I.T.A.B.

Naast het advies en de bijstand, die door de interkommunale regelmatig aan de gemeenten-vennoten verschaft wordt bij het opmaken en afhandelen van dossiers van gemeentelijke werken betreffende de aanleg van de gemeente, wordt een groot deel van de activiteit van W.I.T.A.B. toegespitst op het opmaken van gemeentelijke plannen van aanleg.

Het Ministerie van Openbare Werken heeft reeds goedkeuring gegeven voor de aanstelling van W.I.T.A.B. als urbanist voor 14 gemeenten. Door 4 andere gemeentebesturen werd reeds een gemeenteraadsbeslissing genomen, waarbij W.I.T.A.B. aangeduid werd als urbanist.

Voor de gemeente Desselgem werd reeds een wijziging van B.P.A. goedgekeurd bij Koninklijk Besluit, terwijl een nieuw B.P.A. in ontwerp is. Voor de gemeenten Dranouter, Handzame, Keiem en Nieuwpoort werd een voorontwerp van B.P.A. opgemaakt, dat na goedkeuring door de gemeenteraad, voor advies aan de hogere overheid werd toegezonden.

Voor de gemeenten Langemark en Zillebeke werd een structuurplan van de gemeente opgemaakt.

Verder zijn verkavelingsplannen voor gronden, eigendom van de W.I.H., in ontwerp.

W.I.H.

De grondverwerving voor woningbouw in de verscheidene aangesloten gemeenten wordt enigszins geremd door het feit dat in een groot aantal gemeenten geen goedgekeurde plannen van aanleg bestaan. Dit heeft voor gevolg dat vooraleer tot bepaalde aankopen kan besloten worden, vooraf een algemene studie van het grondgebied van de gemeente moet opgemaakt worden. Daarbij komt dat in vele gevallen gebleken is dat grondverwerving enkel mogelijk is op grond van een goedgekeurd onteigeningsplan.

De interkommunale is op het huidig ogenblik eigenaar van $\pm$ 70 ha grond, gespreid over 14 gemeenten. Voor

een vijftal van deze gemeenten is een B.P.A. in opmaak, waardoor het bouwrijp maken mogelijk zal worden.

Verder is de W.I.H. met een tiental andere gemeenten in onderhandeling voor het bepalen van de gronden, die zullen aangekocht worden.

In de gemeente Zedelgem, is de realisatie van een woonwijk door de W.I.H., in samenwerking met het gemeentebestuur en met de bouwmaatschappij 'Interbrugse' aan gang. De wegen- en rioleringswerken zijn uitgevoerd. De aanleg van de nutsvoorzieningen (elektriciteit, water, openbare verlichting, gemeenschappelijke T.V.-antenne) zullen eerstdaags aangevat worden. Voor de verkaveling door de gemeente en de W.I.H. zijn de kandidaat-kopers gebonden aan een bepaald type van woning per kavel. Er is nochtans keuze tussen een zestal typewoningen. Dit zal toelaten de volledige wijk — 61 huizen — als een architectonisch geheel uit te bouwen.

_____ Economische Raad voor Vlaanderen

De heer O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S., woonde de bestuursvergadering bij van de E.R.V. op 9 september, 19 oktober, 26 oktober en de commissie 'Regionaal-Ekonomisch Beleid' op 4 oktober en 30 november.

_____ Industriële samenwerking

De LVD Company p.v.b.a., te Gullegem, fabriek van plaatbewerkingsmachines, heeft een overeenkomst gesloten met de Firma E.W. Hudson (Leicester) Ltd, te Leicester, die voortaan onder haar nieuwe benaming 'LVD-Hudson Ltd' plaatbewerkingsmachines zal produceren met de technische medewerking en onder toezicht van de LVD-Organisatie, bestemd voor Groot-Brittannië en voor uitvoer naar Commonwealth-landen.

LVD-Hudson Ltd zal tevens het agentschap waarnemen voor de verkoop in de Engelse markt van machines door LVD Company p.v.b.a. in België gefabriceerd, evenals de naverkoopdienst voor alle LVD machines in haar gebied.

_____ Werken in de industriezone Gullegem-Moorsele

In de industriezone van Leiedal te Gullegem - Moorsele wordt thans, door de aanleg van de Drieslaan, het tweede deel van de zone, circa 15 ha, ontsloten.

De beschikbare gronden langs de bestaande Nijverheidslaan zijn volzet.

De aanleg van de nieuwe Drieslaan werd in juli van dit jaar aangevat en nadert zijn voltooiing.

De gezamenlijke kost voor de wegenis en riolering bedraagt ongeveer 3,8 miljoen.

HET KAPITAAL DAT U NODIG HEBT VOOR :

het uitrusten, bouwen, moderniseren van uw bedrijf, verruimen van uw bedrijfskapitaal, nieuwe uitbreiding van uw zaak, zal U verstrekt worden door de

Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, dank zij haar

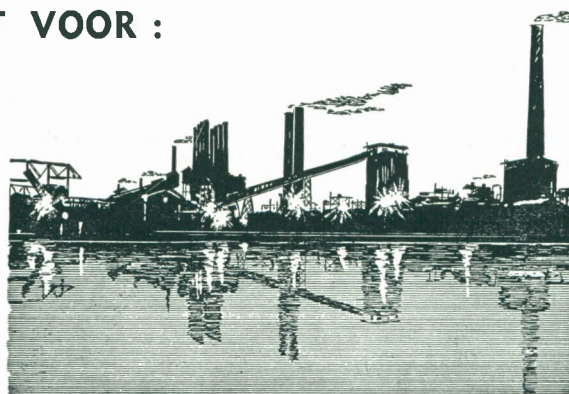
KREDIETEN OP HALFLANGE en LANGE TERMIJN

Door beroep te doen op de N.M.K.N. voor die aard van kredieten de grootste financiële instelling van het land, verzekert U uw volledige onafhankelijkheid. De N.M.K.N. helpt U bij uw betrekkingen met de overheid om eventueel de voordelen te bekomen, voorzien bij de wetten ter bevordering van de economische expansie.

Plaats eveneens uw beschikbaar geld in volledige veiligheid bij de N.M.K.N. in rekeningen met hoge opbrengst of in Kasbons, **gewaarborgd door de Staat.**

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

ZETELS IN DE PROVINCIE :

Brugge : St.-Janstraat 11 - tel. (050) 351.33

Gent : Geerard de Duivelstr., 3 - tel. (09) 25.51.95
(09) 25.51.83

St.-Niklaas-W. : Pr. Albertstr. 39 - tel. (03) 76.47.42

ZITDAG :

KORTRIJK : Textielpatroonsverbond, Casinoplaats
10, tel. (056) 208.34 tot 36, elke maandag van
13 u 30 tot 17 u.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL :

Brussel, Waterloolaan 16 - tel. (02) 13.62.80 (20 l.)

**Alle signalisatieplaten
Wegsignalisatie
Lumineuze verkeerstekens**

WERKHUIZEN

p.v.b.a. CALLIER

31-33, Drapstraat, NAZARETH

Tel. (09) 75.40.63

In aluminium van 1,5 mm, lichtweerkaatsend Scotchlite. Armaturen en alle bijbehoren warm gegalvaniseerd. Uitvoering volledig volgens de normen van het Ministerie van Openbare Werken. — Bruggen en Wegen.

Wegmarkeringen in wegverf of thermoplastiek.

Ets G. VANDENDRIESSCHE

Gentsteenweg 31, KORTRIJK

Tel. (056) 242.71-72

ELEKTRICITEIT VAN A TOT Z

ELEKTRO-MENAGER

T.V. H.M.V. — RADIO — FORNUIZEN — FRIGO
RADIATOREN — WASMACHINES — LUSTERS,
enz... enz...

ELEKTRO-GROOTHANDEL

Alle materialen voor elektrische installaties.

NIJVERHEIDS-ELEKTRICITEIT

- Wij geven U voor ieder probleem de oplossing.
- Onze gespecialiseerde diensten verschaffen gratis studie en vrijblijvende offerten.

**TOONZALEN : Julien Liebaertlaan, KORTRIJK
Langesteestraat 12, KORTRIJK
Gentsteenweg 31, KORTRIJK**

En vooral V.D.D.-Service.

Swissair op het vliegveld te Wevelgem

Zaterdag 15 oktober had op het vliegveld te Wevelgem een plechtigheid plaats naar aanleiding van de indienststelling door de firma Farner Air Service van een Piper Cherokee 140, het eerste dergelijk toestel dat in ons land voor scholing in dienst wordt genomen. Leiedal en de Handelskamer van Kortrijk verleenden hun medewerking bij deze plechtigheid.

In zijn welkomwoord deelde de heer Farner, Voorzitter van de Firma Farner Werke, officieel mede dat de aanwezige delegatie van Swissair, bestaande uit de Sekretaris-Generaal van de Schweiser Luftverkehrschule en twee instructeurs, in onderhandeling is om aan de firma Farner te Wevelgem het onderhoud en de reparatie van hun kleinere lijntoestellen toe te vertrouwen, op voorwaarde dat de scholing met DC 3 van de toekomstige lijnpiloten van Swissair eveneens te Wevelgem kan gebeuren. Jaarlijks zouden een veertigtal toekomstige piloten er hun theoretische en praktische opleiding krijgen.

De firma Farner Air Service, een dochtermaatschappij van de Zwitserse Firma Farner-Werke, is sedert 1963 te Wevelgem werkzaam. De activiteiten bestaan uit onderhoud en reparatie van vliegtuigen en scholing van burgerlijke piloten. De firma heeft eveneens de vertegenwoordiging van het merk Piper voor West- en Oost-Vlaanderen.

Oud-Minister A. De Clerck, Voorzitter van de Interkommunale Leiedal, benadrukte in zijn toespraak de rol en de mogelijkheden van het vliegveld in de ontwikkeling van Zuid-West-Vlaanderen en onderstreepte het belang van de projecten van Swissair.

Vervolgens werd het woord genomen door de heer P. Provost, Voorzitter van de Kamer voor Handel en Nijverheid. Hij beklemtoonde dat het vliegtuig, ook op korte afstanden in Europa, nu reeds onontbeerlijk is geworden. Hij eindigde zijn toespraak met erop te wijzen dat de streek niet alleen moet behouden wat thans reeds aanwezig is, maar zo spoedig mogelijk dient te beschikken over een volwaardig uitgerust vliegveld.

De aanwezigen, waaronder talrijke parlementairen, burgemeester, bedrijfsleiders en andere personaliteiten volgden nadien enkele demonstratievluchten en werden tot slot in de gelegenheid gesteld een proefvlucht mee te maken.

Buitenlandse belangstelling voor Westvlaamse kweekvarkens

Een delegatie van het Groot Hertogdom Luxemburg, Pig Book, geleid door de Voorzitter van deze vereniging, bracht op 3 en 4 oktober een bezoek aan West-Vlaanderen. Meerdere vooraanstaande varkensfokkerijen werden bezocht met het oog op de aankoop van Westvlaams varkensfokmateriaal.

— **Kontaktcommissie van de West-Zeeuws-Vlaamse V.V.V.'s**

Op 8 november werd te Breskens op initiatief van de Provinciale Zeeuwse V.V.V. de traditionele najaarsvergadering gehouden voor de V.V.V.'s van West-Zeeuws-Vlaanderen. Op deze bijeenkomst werd het ontwerp-streekplan van het gebied West-Zeeuws-Vlaanderen toegelicht door Dr Ir W.H. Ubbink en Drs H.H. Vogel van de Provinciale Planologische Dienst in Zeeland. In het kader van de gewestplannen in West-Vlaanderen en de coördinatie met West-Zeeuws-Vlaanderen nam Dr N. Vanhove, wetenschappelijk medewerker W.E.S., op verzoek van de Provinciale Zeeuwse V.V.V. deel aan de bespreking.

— **Werkloosheidsverzekering 1965**

Uit het Jaarverslag van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening werden de hiernavolgende gegevens betreffende de als werkzoekende ingeschreven volledig werklozen in 1965 overgenomen.

— **Westtoerisme te Gent**

Westtoerisme nam deel aan de Internationale Jaarbeurs der Vlaanderen te Gent, van 10 tot 25 september. Deze deelneming stond in het teken van het winter-toerisme aan de kust. Op de perskonferentie van 16 september, ter gelegenheid van de Westvlaamse dag, hield Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, gouverneur en Voorzitter van Westtoerisme, een uiteenzetting over het verlopen zomerseizoen.

— **Uitbreiding gebouwen J. Pollet-Serry en Kinders**

Op 10 oktober jl. ging te Aartrijke de officiële inhuldiging door van de nieuwe bedrijfsruimte van de konfektie-onderneming J. Pollet-Serry en Kinders.

De nieuwe hal heeft een oppervlakte van 3.000 m²; de bedrijfsoppervlakte steeg aldus van 3.250 m² tot 6.250 m². Op huidig ogenblik telt deze onderneming 250 tewerkgestelden; dit aantal zal thans toenemen tot 325 personen.

1. *Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in 1965 (maandgemiddelden)*

Gewestelijk Bureau	Normaal geschikt		Gedeeltelijk geschikt		Zeër beperkt geschikt		Totaal		Door openbaar bestuur tewerkgesteld	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Brugge	634	590	387	93	368	43	1.389	726	232	—
Ieper	225	49	392	76	130	8	747	133	121	—
Kortrijk	77	33	206	31	140	3	423	67	89	—
Oostende	899	572	532	108	657	62	2.088	742	358	—
Roesselare	103	81	358	31	469	59	930	171	95	—
W.-Vlaanderen	1.938	1.325	1.875	339	1.764	175	5.577	1.839	895	—

2. *Verhouding van de als werkzoekende ingeschreven volledig werklozen per duizend tegen werkloosheid verzekerde personen (1965)*

Gewestelijk Bureau	Normaal geschikt			Gedeeltel. en zeër beperkt geschikt			Totaal		
	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.
Brugge	19	58	28	22	13	2	41	71	48
Ieper/Kortrijk/Moeskroen	6	6	6	16	14	15	22	20	21
Oostende	31	70	40	42	21	37	73	91	77
Roesselare	3	6	4	24	7	19	27	13	23

Werkplaats voor Gehandicapten

Samen met de v.z.w. Werkplaats voor Aangepaste Arbeid van Kortrijk werkte Leiedal het plan uit om in de industriezone Heule-Kuurne een werkplaats op te richten die in de eerste fase plaats zal bieden aan 100 en bij latere uitbreiding aan 200 gehandicapten.

De uitvoeringsplannen werden door de technische dienst van Leiedal opgemaakt. De werkplaats wordt voor rekening van Leiedal gebouwd en zal door de W.A.A.K. gehuurd worden.

De werken werden begin oktober aangevat en zullen in februari van volgend jaar voltooid zijn.

De totale kost voor de ruwbouw en de volledige uitrusting zal circa 4 miljoen bedragen. Op deze som beloofde het Rijksfonds voor Herklassering een subsidie van 65 %.

Het gebouw zal een totale oppervlakte hebben van ongeveer 1.000 m², waarvan 400 m² voor burelen, keukens, refter, was- en kleedplaats enz. Een latere uitbreiding van circa 1.000 m² is voorzien.

Werken in de industriezone Heule-Kuurne

Dank zij de volledige medewerking van het Provinciaal Bestuur van Bruggen en Wegen kon op de industriezone van Leiedal te Heule-Kuurne, worden aangevangen met een nieuwe belangrijke fase in de uitrusting van de zone.

Op 25 augustus had de aanbesteding plaats voor het aanleggen van de bedieningswegen ten noorden van de ringlaan en langs weerszijden van de Noordelijke uitvalsweg. De werken werden begin november aangevat en zullen tegen einde 1967 voltooid zijn.

De aanbesteding omvat wegenwerken voor een bedrag van ongeveer 18 miljoen op naam van het Bestuur der Wegen en rioleringswerken voor een bedrag van ongeveer 9 miljoen op naam van Leiedal. De bedieningsweg ten noorden van de Ring werd vroeger reeds voorlopig aangelegd, doch zal thans van riolering voorzien en op een breedte van 11 m worden gebracht.

Langs weerszijden van de toekomstige uitvalsweg zal er een riolering en een wegdek van eveneens 11 m breedte worden aangelegd.

Herscholing te Brugge

Eerstdaags zal door de R.V.A. te Brugge een herscholingscomplex-metaal worden geopend. De volgende beroepen zullen er worden aangeleerd: industrieel plaatslager (8 maand), plaatslager-carrosserie (8 maand), bedienen van werktuigmachines (9 maand), elektrisch en autogeënlasser (4 maand), automechanici (8 maand). Tevens gaat er een tijdelijke opleiding van 5 maand door voor metselaars. Voor alle inlichtingen: R.V.A., Spanjaardstraat 15, te Brugge.

Aanbestedingen infrastructuur

Volgende openbare aanbestedingen inzake infrastructuur werden uitgeschreven in de maanden oktober tot half december 1966:

Harens en waterwegen

8.12 : Oostende : elektrische uitrusting Meybrug

6.10 : Harelbeke : herbouwen stuwsluis

Rijkswegennet

5.9 : expressweg Peeq-Geluwe (kruising met E3)

6.10 : Brugge : ringlaan vak St.-Pieterskaai-Fort Lapin

13.10 : Ieper : modernisering rijkswegen 9 en 65

13.10 : Kortrijk : moderniseren rijkswegen 9 en 71

20.10 : St.-Joris-Oedelem-Knesselare (O.-VI.) : moderniseren rijksweg 68

27.10 : veiligheidsstootbanden langs de autosnelweg

3.11 : Wevelgem, kruispunt van rijksweg 9 met gemeentelijke wegen

10.11 : Torhout : autobusstation en wegenwerken (N.M.B.S.)

30.11 : Diksmuide : wegenwerken op industriegrond nr 2 (W.I.E.R.)

30.11 : Veurne : wegenwerken op industrieterrein (W.I.E.R.)

6.12 : Avelgem/Zwevegem : moderniseren doortocht rijksweg 9

8.12 : Oostende : vernieuwen Voorhavenbrug en Spui-kombrug ter verdubbeling rijksweg 72, vak Oostende-Bredene

8.12 : Veurne : spoorwegbrug en kanaalbrug in industrieweg

15.12 : Veurne : brug over kanaal Veurne-St.-Winokbergen

15.12 : Tielt : dienstwegen langs Ringlaan

15.12 : Middelkerke/Leffinge : omleggen rijksweg 324 (Raversijde-Slijpe)

15.12 : Oostduinkerke : verdubbeling rijksweg 561 en aansluiting op Elisalaan (Nieuwpoort)

13.12 : Jabbeke : Brug XX voor Legeweg

15.12 : Oostkamp : Brug XXXV voor Erkegemstraat

20.12 : Oostkamp : Brug XXXIX voor Ruiseleedse Heirweg

Waterbevoorrading

Bij K.B. dd. 27.9.1966 werd goedkeuring verleend voor de toetreding van de gemeenten Meetkerke, Mannekensvere, Schore en Westkapelle tot de Tussengemeentelijke Vereniging der Vlaanderen voor Waterbedeling (Gent).

Bij K.B. dd. 4.3.1966 werd goedkeuring verleend voor de toetreding van de gemeenten: Alveringem, Hoogstade, Izenberge, Oeren, St.-Rijckers tot de Intercommunale Waterbevoorradingmaatschappij van Veurne-Ambacht.

Op volgende data werden aanbestedingen uitgeschreven door de N.M.D.W.:

- 12.10 : buizenet te Ruddervoorde en Veldegem
- 26.10 : buizenet te fionnebeke (7,6 miljoen)
- 14.12 : transformatiekablen en hydrofoor te Hooglede

Waterbeheersing

Inzake waterbeheersing werden van aug. tot november 1966 volgende aanbestedingen uitgeschreven:

- 5.8 : Houthulst : draineren (1 miljoen)
- 26.8 : Merkem : draineren (1,7 miljoen)
- 30.8 : Zonnebeke : draineren 130 ha (3 miljoen)
- 20.9 : Torhout : draineren 32 ha (7,5 miljoen)
- 29.9 : Aartrijke : normalisatie waterlopen (4 miljoen)
- 31.10 : Lapscheure : St.-Jobspolder
- 6.10 : Watering van Vladslo-Ambacht : wegen en dijken (2,7 miljoen)
- 17.10 : Moorslede : drainering (2,8 miljoen)
- 17.10 : Voormezele : drainering (0,9 miljoen)
- 17.10 : Kachtem : drainering (0,7 miljoen)
- 31.10 : Oekene/Rollegem-Kapelle : draineren 130 ha (3,7 miljoen)
- 14.11 : Wilskerke/Slijpe/Leffinge (Dienst voor Ruilverkaveling N.M.K.L.E.) : wegeniswerken in het kader van de ruilverkaveling (11,8 miljoen)
- 29.11 : Aarsele/Kanegem : draineren 121,39 ha

Persdag Westtoerisme

Op 28 november werd te Blankenberge in het kader van de activiteiten 1966, in aanwezigheid van de heer J. Piers, Minister-Staatssecretaris van Openbaar Ambt en Toerisme, Ridder P. van Outryve d'Ydewalle en de heer H. Smissaert, respectievelijk Voorzitter en Voorzitter van de Raad van Beheer van Westtoerisme, een derde persdag georganiseerd met als thema 'Winter aan zee'.

Naar aanleiding van de bijeenkomst op het stadhuis gaf Dr Alexander een overzicht van de heilzame invloed van het noordzeeklimaat op de gezondheid van de mens in het algemeen en de vakantiegangers in het bijzonder.

In het kader van deze persdag bereidde het W.E.S. een nota voor inzake de logiesmogelijkheden aan de kust tijdens de winterperiode.

Centrum voor Hogere technische opleiding

Op 5 november had te Kortrijk de inzegening plaats van de eerste nieuwe gebouwen van het C.H.T.O. Dit centrum beoogt de concentratie van alle vrije instituten van hoger technisch onderwijs in het zuiden van West-Vlaanderen en het zal omvatten: het Hoger Technisch Instituut (Kortrijk), het Instituut voor Psycho-Sociale Opleiding (Kortrijk), het Hoger Instituut voor Verpleegkunde (Kortrijk), het Hoger Technisch Instituut St.-Jozef (Tielt), de Hogere Afdeling van het H. Hart-handelsinstituut (Waregem), het Instituut voor Talen-opleiding (Kortrijk), het Hoger Instituut voor Vreemde Talen (avondleergang te Kortrijk).

Eigen streekuitzicht in West-Vlaanderen

In het kader van de XVII Provinciale Kultuurdagen werd, op initiatief van de Bestendige Deputatie van de provincie West-Vlaanderen, op 27 oktober in het Provinciaal Hof een colloquium georganiseerd met als thema 'Eigen streekuitzicht in West-Vlaanderen'. Hierop behandelde Dr N. Vanhove, wetenschappelijk medewerker W.E.S., het onderwerp 'Toerisme en typische eigenheid van de streek — situatie en toekomstmogelijkheden'. In dit referaat werden een aantal concrete actiepunten ter beschouwing en verbetering van het eigen streekuitzicht voorgedragen. De heer J. Storme, Bestendig Afgevaardigde, gaf vervolgens een overzicht van de inspanningen en de resultaten van de provinciale overheid inzake de actie tot verfraaiing van de uithangborden.

I.N.V.O.

Op 28 september werd te Brussel de oprichting van het 'Instituut voor Voorlichting' (I.N.V.O.) aan de pers bekend gemaakt. Dit gezamenlijk initiatief van het Vlaams Economisch Verbond, de Kultuurraad voor Vlaanderen en de Economische Raad voor Vlaanderen bedoelt een 'zakelijke, systematische en juiste informatie te verlenen over economische, sociale en culturele aangelegenheden waarbij nederlandstalig België is betrokken'. De voorlichting geschiedt voorlopig onder vorm van een persbulletin, 'Flemish Press Review' waarin de stellingnamen van de Nederlandstalige pers voor de buitenlandse ambassades en nieuwsbureaus worden samengevat.

Colloquium regionale economie

Op 9 en 10 september werd te Namen het jaarlijks colloquium van de 'Association de science régionale de la Langue française' gehouden met als thema: 'Efficacité des mesures de politique économique régionale'. In het kader van dit colloquium verleende Dr N. Vanhove, wetenschappelijk medewerker W.E.S., zijn medewerking met zijn rapport 'Enkele beschouwingen betreffende de doelmatigheid van het regionaal economisch beleid in België en Nederland'.

De Maatschappij die U en UW
STREEK best kent en zich dan ook
het best aanpast aan UW VERZE-
KERINGSPROBLEMEN van

BRAND

LEVEN

ONGEVALLEN

Zetel en Burelen :

KORTRIJK

Lange Steenstraat 20 (Huyze Ghellinck)

Lekkerbeetstraat 3

Telefoon : (056) 116.91 (6 lijnen)

Bijhuis :

BRUGGE

Garenmarkt 6

Telefoon : (050) 324.40

Algemeen Agenten te
Antwerpen en Brussel

Inspecties over het ganse Vlaamse land

w.-vl. werkt

Aanbestedingen voor Huisvesting

Volgende openbare aanbestedingen van sociale woningen werden uitgeschreven sinds 1 juli 1966 :

12.7	: St.-Eloois-Winkel	18 huizen (N.M.H.)
14.7	: Stene	17 huizen (K.L.E.)
15.7	: Hooglede	34 huizen (N.M.H.)
15.7	: Zonnebeke	36 huizen (N.M.H.)
2.9	: Roeselare	81 huizen (N.M.H.)
2.9	: Moorslede	38 huizen (N.M.H.)
5.9	: Ieper	43 appartementen (N.M.H.)
13.9	: Roeselare (Beveren)	12 huizen (K.L.E.)
23.9	: Zeebrugge	15 huizen (N.M.H.)
11.10	: Desselgem	32 huizen (N.M.H.)
18.10	: Waregem	21 huizen (K.L.E.)
25.10	: Torhout	15 huizen (K.L.E.)
25.10	: Ingelmunster	28 huizen (N.M.H.)
8.11	: Moen	15 huizen (K.L.E.)
9.11	: Gistel	9 huizen (K.L.E.)
5.12	: Bossuit	6 huizen (N.M.H.)

In toepassing van de Wet Brunfaut werd de wijkuitrusting voor sociale woningen aanbesteed voor :

25.8	: Jabbeke (wegennet N.M.K.L.E.)	
8.9	: Gullegem	1.12 : Lissewege
22.9	: Heule	1.12 : St.-Michiels
29.9	: Waregem	1.12 : Wevelgem
31.10	: Harelbeke	1.12 : Poperinge
24.11	: Marke	6.12 : Wevelgem
24.11	: Rekkem	12.12 : Deerlijk

Dag van de meubelindustrie te Oostende

Op 21 oktober jl. ging te Oostende de dag van de meubelindustrie door te Oostende onder voorzitterschap van de heer J. Sturtewagen.

Ir A. Daelman, fabriektleider van de meubelafdeling n.v. Houtindustrie De Coene en C^o, sprak er over 'Bedenkingen bij een recente meubelstudiereis in de Verenigde Staten'; dr P. Olyslager, directeur B.D.B.H. sprak over 'De exportproblematiek in de meubelindustrie' en dr J. de Spot, directeur-generaal Tréfileries L. Bekaert over 'Opvolgingsproblemen in de kleine en middelgrote bedrijven'.

Het slotwoord van deze bijeenkomst werd uitgesproken door de heer P. Provost, Algemeen Voorzitter Febe'l-hout.

De opkomst was zeer groot; de W.E.R. was op deze studiedag vertegenwoordigd door de heer O. Vanneste, directeur. 's Avonds werden de aanwezigen ontvangen op het stadhuis en ging een sluitingsbanket door onder aanwezigheid van de heer J. Piers, Minister-Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt en voor het Toerisme en de heer Lauwereins, wd. burgemeester van Oostende.

Welvaartsbestedingen : Motorvoertuigen

Om de twee jaar worden door het N.I.S. tellingen gemaakt van het aantal motorvoertuigen per provincie en voor het Rijk. In de tussenliggende jaren wordt ook een raming gemaakt van deze voertuigen. De raming geschiedt enkel op nationaal vlak. In onderstaande tabel zijn de jaren 1962 en 1964 tellingsjaren; de jaren 1963 en 1965 geven geschatte cijfers.

Aantal motorvoertuigen per 1 augustus

		Personen- wagens	Auto- bussen	Kamions
West-Vlaanderen	1962	96.238	996	23.362
	1964	116.881	1.037	24.506
Het Rijk	1962	914.565	6.281	194.015
	1963*	1.011.443	6.915	203.825
	1964	1.150.907	7.037	213.667
	1965**	1.340.000	8.500	225.000

* Raming

** Raming op 31.12.

Productiviteitscentrum West-Vlaanderen

In de loop van de maand september werden door het Productiviteitscentrum West-Vlaanderen drie informatievergaderingen over de productiviteitsopvoering in industrie en handel georganiseerd. Deze vergaderingen gingen door te Brugge, Kortrijk en Roeselare. Naast de uiteenzetting van de te verwachten activiteiten werden een tweetal filmen vertoond.

Bedrijfsuitbreiding te Pittem

Op 23 september werd te Pittem een nieuwe toonzaal voor moderne meubelen geopend. Deze toonzaal, CIBO, behoort aan de firma Modern Forms die zich reeds sinds meerdere jaren toelegt op de productie van moderne meubelen en meubelen op plan. Deze firma startte vóór de tweede wereldoorlog als schrijnwerkerij en schakelde over in 1945 op fabricatie van meubelen. In 1964 werd de bebouwde oppervlakte van 700 m² naar 1.100 m² opgevoerd. In 1966 bedroeg de tewerkstelling 20 personen. De ateliers werden uitgebreid tot 2.050 m² oppervlakte, terwijl ook de toonzaal daaraan werd toegevoegd. In de nabije toekomst mag een tewerkstelling van 30 personen worden verwacht. De firma kent een stijgende uitvoer naar Nederland.

De W.E.R. was op de opening vertegenwoordigd door de heer O. Vanneste, directeur. De Heer J. Pattyn, Directeur Westvlaamse Interkommunales hield de openingstoespraak.

Voordrachten

De Heer O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S. sprak op :

8 september te Brussel : 'Problematiek van de Westhoek — Plan van de Westhoek', Interdepartementale Commissie voor Streekbeleid.

16 september te Spetsai (Griekenland) : 'Weging van vraag en aanbod als vestigingsfaktor in de toeristische economie', Association Internationale d'Experts scientifiques du Tourisme.

27 september te Brugge : 'Economie en Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen', K.A.V. - bestuursleden.

13 oktober te Poperinge : 'Westhoek : structuur en evolutie', Vergadering van gemeentebesturen van het gewest.

24 oktober te Brugge : 'Economie en Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen', Thomas Moruskern.

29 oktober te Brugge : 'Economische politiek in België', Posthumaniora - Centrum.

31 oktober te Roeselare : 'Toelevering in de metaalindustrie', Nationaal Verbond Metaalverwerkende Ambacht en Nijverheid.

9 november te Beitem-Rumbeke : 'Ruimtelijke Ordening en Landbouwzones', Comité voor Landbouw West-Vlaanderen.

13 november te Leuven : 'Westvlaamse Economische problematiek', Economica, Vereniging van Afgestudeerden van het Instituut voor Economische Wetenschappen, Universiteit Leuven.

17 november te Gistel : 'Ruimtelijke Ordening en Landbouwzones', Agrarisch Vormingsinstituut West-Vlaanderen - Openingsplechtigheid van de afdeling Gistel.

28 november te Roeselare : 'Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen', Besturen van sociaal-culturele verenigingen in West-Vlaanderen.

Davidfonds : 'Economie en Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen' : 31 oktober te Emelgem, 7 november te Assebroek, 8 november te Wingene, 19 november te St.-Eloois-Winkel, 20 november te Gits, 22 november te Meulebeke.

De heer J. Pattyn, Directeur Westvlaamse Intercommunales sprak op :

2 november te Moorslede : 'Industriële vestigingspolitiek in West-Vlaanderen', Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen, Cursus : Fabrieksbouw.

24 november te Nieuwpoort : 'Vestigingspolitiek en industrieterreinen in West-Vlaanderen', Rotary-Club.

29 november te Kortrijk : 'De evolutie en toestand der textiel-, kleding- en vlasnijverheid in onze provincie, inzonder in ons arrondissement', Christelijke Textielarbeiderscentrale.

Dr N. Vanhove, wetenschappelijk medewerker W.E.S. sprak op :

7 oktober te Brugge : 'Het Britse kusttoerisme en de resultaten van het motivatie-onderzoek bij de Britse kusttoeristen', Studiebijeenkoms beled door het Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

15 oktober te St.-Michiels : 'Een vliegveld als een complementair infrastrukturelement in de economische ontwikkeling', Voorlichtingsvergadering commerciële luchtvaart.

15 oktober te Kemmel : 'Problemen en mogelijkheden van het Heuvelland', Gespreksdag Heuvelland.

27 oktober te Brugge : 'Toerisme en typische eigenheid - situatie en toekomstmogelijkheden', Kolloquium : 'Eigen streekuitzicht in West-Vlaanderen', in het kader van de provinciale kultuurdagen.

10 november te Torhout : 'De economische en planologische betekenis van de afbakening van landbouwzones', Vergadering leden Boerengilde.

15 november te Roeselare : 'Economie en Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen', Davidfonds.

16 november te Kortrijk : 'Huisvestingsbehoeften op nationaal, provinciaal en lokaal vlak', Cursus Huisvestingsproblemen ingericht door het gewestelijk Comité voor de huisvesting voor de provincie West-Vlaanderen.

18 november te St.-Kruis : 'Gezond Grondbeleid', K.W.B.

21 november te Brugge : 'Streekplan en de gewestplannen in de provincie West-Vlaanderen', Commissie Ruimtelijke Ordening A.C.W. arrondissement Brugge.

3 december te Brugge : 'De betekenis van de Europese Economische Integratie', Posthumaniora cyclus, St.-Xaveriusinstituut.

6 december te Woumen, 'Resultaten van de motivatie-onderzoekingen bij de buitenlandse toeristen', Colloquium : 'Hoe de studieresultaten van het onderzoek bij buitenlandse toeristen toepassen in de praktijk'.

De Heer J. Theys, wetenschappelijk medewerker W.E.S. sprak op :

16 september te Roeselare : 'De economie van West-Vlaanderen', Sociaal-religieus centrum.

10 november te Oostende : 'De economie van West-Vlaanderen', Oud-kursisten vormingsinstituut.

Pendel naar Brussel

Uit het antwoord op een parlementaire vraag blijkt dat er, volgens een in 1964 uitgevoerde telling, op 84.000 sociale abonneuten die dagelijks naar de Brusselse agglomeratie reizen, slechts 2.450 uit West-Vlaanderen afkomstig zijn. Van de 24.000 gewone abonneuten komt er geen noemenswaardig aantal uit West-Vlaanderen (het laagst geciteerd cijfer is 660 vanuit Luik).

Bewoonbaarheid van gebouwen en woningen

Door het N.I.H. werd in 1961 en 1962 een uitgebreide enquête uitgevoerd naar de woningkwaliteit in België. De steekproef omvatte 9.644 gebouwen waarvan er 1.196 (12,40 %) tot de provincie West-Vlaanderen behoorden. Per arrondissement ziet de verdeling eruit als volgt: Brugge 247 (2,56 %), Diksmuide 56 (0,58 %), Ieper 148 (1,53 %), Kortrijk 355 (3,68 %), Oostende 114 (1,18 %), Roeselare 146 (1,51 %), Tielt 82 (0,85 %), Veurne 48 (0,50 %). In deze 9.644 gebouwen in het Rijk kwamen er 11.564 woningen voor; in West-Vlaanderen waren er 1.311 woningen in de 1.196 betrokken gebouwen.

Onderstaande tabellen geven de toestand voor de provincie en het Rijk weer. (Bron: N.I.H. - Tijdschrift 'Wonen' Nr. 33-34).

Bewoonbaarheid van de gebouwen

	West-Vl.		Het Rijk	
	Aantal	%	Aantal	%
Geschikt voor bewoning en gezond	696	58,18	5.208	54,00
Funktioneel onaangepast	73	6,10	917	9,15
Geschikt mits verbetering	272	22,74	1.974	20,47
Niet geschikt voor bewoning	139	11,62	1.401	14,58
Geen antwoord	16	1,34	144	1,49
Totaal	1.196	100,00	9.644	100,00

Bewoonbaarheid van de woningen

	West-Vl.		Het Rijk	
	Aantal	%	Aantal	%
Gezond	791	60,34	6.136	53,06
Funktioneel onaangepast	98	7,48	1.602	13,85
Verbeterbaar ongezond	285	21,74	2.215	19,15
Niet-verbeterbaar ongezond	135	10,30	1.601	13,84
Geen antwoord	2	0,15	10	0,09
Totaal	1.311	100,00	11.564	100,00

Toeristische aktie

Op dinsdag 6 december 1966 ging op 'De Blankaart' te Woumen een gespreksdag door over de wijze waarop de studieresultaten van het toeristisch onderzoek bij buitenlandse toeristen toegepast kunnen worden in de praktijk. Het Westvlaams Economisch Studiebureau was mede-initiatiefnemer.

De inleidingen werden gehouden door de heren Dr N. Vanhove, wetenschappelijk medewerker W.E.S. en L. Verheyden, wn. adjunkt-kommissaris-generaal voor Toerisme. De toepassing werd uitgewerkt door de heren R. Dusauchoit (Dienst voor Toerisme, Brugge) en N. D'Hiet (Wetenschappelijk Medewerker W.E.S.)

Westvlaamse brouwerstgag

Op initiatief van de Vereniging der Westvlaamse Brouwerstproducenten werd op 20 september in het Stadhuis van Veurne een brouwersttentoonstelling met vrije verkoopdag georganiseerd.

Op de academische zitting die door een groot aantal brouwersthandelaars en vertegenwoordigers van de mouterij en brouwerij werd bijgewoond, hield Ir L. Bockstaele, directeur van het Provinciaal Centrum voor Nijverheidsteelten, een lezing over de kwaliteit van de Westvlaamse brouwerstgag in 1966.

Westvlaams agrarisch vormingsinstituut

Te Gistel en te Woumen werd dit jaar een afdeling gesticht van het agrarisch vormingsinstituut. De plechtige opening van de afdeling Woumen had op 25 oktober plaats, ter gelegenheid van een academische zitting in de Volkshogeschool 'De Blankaart', waar de lessen zullen worden gegeven.

De lessen in de afdeling Gistel worden gegeven in het stadhuis. De plechtige opening van het leerjaar had plaats op 17 november 1966. De heer O. Vanneste, directeur W.E.R., gaf er een lezing over ruimtelijke ordening en landbouw.

Vormingsinstituut K.M.O.

Uit het jaarverslag van het Vormingsinstituut voor Kleine en Middelgrote ondernemingen blijkt, dat in het werkjaar 1965-1966 de werking opnieuw zeer actief is geweest. De zes centra te Brugge, Ieper, Kortrijk, Oostende, Roeselare en Veurne verleenden een opleiding op meerdere niveaus; de centra Izegem en Waregem kenden een beperkter uitbouw.

In 1966 nam het centrum Roeselare een nieuw complex van 1.800 m² in gebruik, terwijl de eerste steen werd gelegd van een instituut van 1.100 m² te Oostende.

De belangrijkste expansie gebeurde in de afdeling bedrijfs- en beroepsvorming, met 1.823 deelnemers, of een vermeerdering van 352 kursisten. De taalkursussen bereikten 1.318 kursisten of 157 meer dan het vorig jaar. 961 kursisten volgden de cursus algemeen bedrijfsbeheer en 652 de cursus beroepskennis voor de opleiding van toekomstige ondernemers.

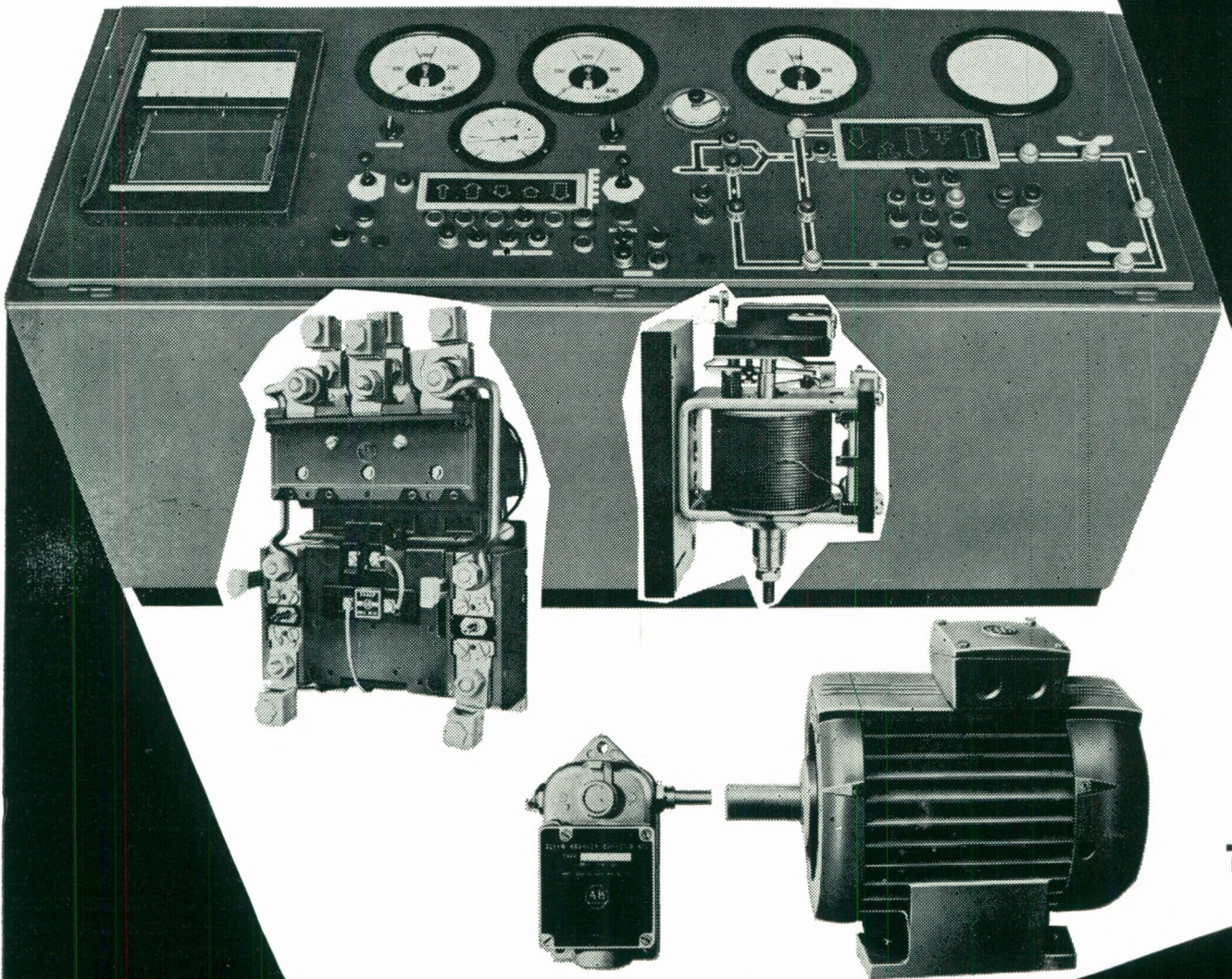
Voor de scholing (pre-patronale opleiding) waren er 1.522 jongeren ingeschreven voor de kursussen algemene kennis, 1.591 voor de beroepskennis en 258 voor de tweede taal.

In het totaal telt het Vormingsinstituut 7.611 ingeschrevenen voor het jaar 1965-1966.

ELECTRO-INDUSTRIËLE APPARATUUR

etn vandecappelle nv.

studie, samenstelling en oplossing van uw
moeilijkste automatie problemen in fabricage,
montage, e. a. bedrijfstukken.
degelijk materiaal waarborgt hoge bedrijfszekerheid.

di artex

RUMBEKESTEENWEG 279 ROESLARE - TEL. 051/230.81 (3 l.)

inhoudstafel

8e jaargang 1966

1.	1 Editoriaal
	1 In Memoriam de heer M. Schreel
J. THEYS	2 De lange-afstandspendel van Westvlaamse arbeidskrachten
F. BAEYENS - S. GEERTS	9 Telefoon- en telegraafdienst in West-Vlaanderen
J.M.L. DEMEYERE	17 Migratie van en naar West-Vlaanderen, 1964
	20 Spektrum
	26 West-Vlaanderen Werkt

2.	41 Editoriaal
	42 Vijfjarenplan W.E.R. voor verbetering van de infrastructuur in West-Vlaanderen, 1966-70
P. MONBALLYU	50 Huisvestingsbeleid in de provincie West-Vlaanderen
L. BOCKSTAELE	54 Agrarische vormingsinstituten
E. GEYSEN	57 Zelfbediening in West-Vlaanderen
	60 Spektrum
	64 West-Vlaanderen Werkt

3.	77 Editoriaal
P. MONBALLYU	78 De landbouwbedrijfs-woning
N. VANHOVE	81 Structuur en evolutie van het geografisch produkt in de provincie West-Vlaanderen
M. DEPOORTER	87 De posterijen in West-Vlaanderen
	94 De bevolking van de Westvlaamse gemeenten, 1965
	96 Spektrum
	102 West-Vlaanderen Werkt

4.	113 Editoriaal
O. VANNESTE	114 De wet op de rekonversie
J. THEYS	117 Vewachte evolutie van de aktieve bevolking in West-Vlaanderen tussen 1961 en 1981
J. MICHIELS	120 De Westvlaamse varkens-teelt
	127 Tewerkstelling in West-Vlaanderen (nieuwe grenzen) op 30.6.1964 en 1965
	130 Spektrum
	136 West-Vlaanderen Werkt

WER

De Westvlaamse Economische Raad

Dijver 7, BRUGGE

Telefoon : 050/381.31

P.C.R. : 976.57

W.E.R. publikaties

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIE-BUREAU

De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper,
door G. Declercq & O. Vanneste, 1958 (207 blz.) – 135 fr.

De Belgische Zeevisserij – Een Economische Studie,
door O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 blz.) – 200 fr.

La Pêche Maritime Belge – Etude Economique,
par O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 pp.) – 200 fr.

Het Arrondissement Brugge – Een Regionaal Economische Studie,
door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1961 (436 blz.) – 250 fr.

Het Arrondissement Oostende – Een Regionaal Economische Studie,
door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1962 (444 blz.) – 250 fr.

Menen – Een Economische Studie van een Grensstad,
door O. Vanneste & J. Theys, 1962 (256 blz.) – 200 fr.

Het Arrondissement Roeselare – Een Regionaal Economische Studie,
door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1963 (336 blz.) – 250 fr.

Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk,
door J. Theys o.l.v. O. Vanneste, 1964 (144 blz.) – 150 fr.

Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France,
par J. Theys s.l.d. O. Vanneste, 1964 (144 pp.) – 150 fr.

Veurne – Een Economische Studie,
door O. Vanneste & J. Theys, 1964 (189 blz.) – 200 fr.

De landbouw in West-Vlaanderen,
door M. Zwaenepoel & N. Vanhove, 1965 (352 blz. plus kaart).

RAPPORTEN W.E.R. (gestencild)

De Konfektienijverheid in West-Vlaanderen – Contact Technisch en Beroepsonderwijs/Nijverheid, 1958 (64 blz.) – (uitgeput).

De Textielnijverheid in West-Vlaanderen – Arbeidsbevoording – Contact Onderwijs/Industrie, 1959 (74 blz.) – 35 fr.

De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen – Arbeidsbevoording – Contact Onderwijs/Industrie, 1960 (119 blz.) – 85 fr.

De Schoennijverheid in West-Vlaanderen – Arbeidsbevoording – Contact Onderwijs/Industrie, 1961 (67 blz.) – 45 fr.

De Konfektienijverheid in West-Vlaanderen – Contact Technisch en Beroepsonderwijs/Nijverheid (Aanvullend rapport), 1962 (50 blz.) – 100 fr.

De Houtnijverheid in West-Vlaanderen – Arbeidsbevoording – Contact Onderwijs/Industrie, 1962 (80 blz.) – 125 fr.

REEKS WESTVLAAMSE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN W.E.R. – W.E.S.

Toekomstige Ontwikkelingsproblemen van Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland,
1957 (56 blz.) – (uitgeput).

Plechtige Installatievergadering C.L.E.R. – Regionaal-Economisch Contactcomitee West-Vlaanderen – Henegouwen – Nord – Pas-de-Calais,
1960 (52 blz.) – 25 fr.

Verslag van de Algemene Vergadering van de Westvlaamse Economische Raad,
1960 (39 blz.) – 25 fr.

Universitair onderwijs, in West-Vlaanderen,
1963 (32 blz.) – 20 fr.

Demografisch onderzoek van de departementen Nord, Pas-de-Calais, van Henegouwen en West-Vlaanderen,
(53 blz.) – 40 fr.

Jaarverslag van de Westvlaamse Economische Raad,
1960, 1962, 1963, 1964, 1965.

ANDERE PUBLIKATIES

Kust en Hinterland – Proeve van een toeristisch-economische studie,
door O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (226 blz.) – (uitgeput)

Le Littoral et son Hinterland – Essai d'une étude d'économie touristique,
par O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (266 pp.) – (uitgeput)

Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen,
door G. Declercq & O. Vanneste, 1957 (2 delen, 130 blz. + 278 blz.) – 275 fr.

Adresboek van de Westvlaamse industrie,
1958 (344 blz.) – 150 fr.

West-Vlaanderens economische groei 1954-64, 1965 (98 foto's, 172 blz.) – 280 fr.

TOERISTISCH ABONNEMENT (gestencild)

De rapporten toeristisch-economisch onderzoek zijn te verkrijgen door storting van 1.000 fr. per jaar-abonnement.

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1963

Analyse van het prijzenniveau aan de Belgische kust in vergelijking met het binnenland, (71 blz.).

Analyse van de prijzenvolutie in de hotellerie aan de Belgische kust, 1939-62, (77 blz.).

Analyse van de herkomst van de binnenlandse vakantiegangers aan de Belgische kust, (179 blz.).

Toeristische Index Kust en Achterland, (16 blz.).

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1964

Proeve van een algemeen motivatie-onderzoek bij de Belgische vakantiegangers aan de kust, (76 blz.).

Analyse van de herkomst van de buitenlandse vakantiegangers aan de Belgische kust, 4 delen (315 blz.).

Analyse van de verblijfsduur van de binnen- en buitenlandse vakantiegangers aan de Belgische kust, (130 blz.).

Toeristische Index Kust en Achterland, (17 blz.).

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1965

Motivatiestudie bij de Britse kust- en transitvakantiegangers, (183 blz.).

Het klimaat aan de kust in vergelijking met het binnenland, (17 blz.).

Motivatiestudie bij de Franse Kustvakantiegangers, (179 blz.).

Motivatiestudie bij de Duitse kustvakantiegangers, (187 blz.).

Toeristische Index Kust en Achterland, (23 blz.).

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1966

Het prijzenniveau van goederen en diensten aan de Belgische Kust, (82 blz.).

Motivatietoerzoek bij de Britse, Duitse en Franse vakantiegangers te Brugge, (179 blz.).

Motivatietoerzoek bij de Britse Kustvakantiegangers (199 blz.).

TIJDSCHRIFT 'WEST-VLAANDEREN WERKT'

Driemaandelijke uitgave – abonnement : 120 fr.

Steunende leden (250 fr.) ontvangen gratis het tijdschrift en andere publikaties van de W.E.R., exclusief de reeks 'Toeristisch Abonnement'.

nderdaad...

overal!

BANK VAN ROESELARE EN WEST-VLAANDEREN

Zetel: NOORDSTRAAT 38, ROESELARE
SUCCURSALEN TE BRUGGE EN TE KORTRIJK
MEER DAN 45 AGENTSCHAPPEN IN DE PROVINCIE